

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXIII.

CELOVEC, PETEK, 28. JULIJ 1978

ŠTEV. 30 (1876)

V BEOGRADU ZASEDA KONFERENCA NEUVRŠČENIH DRŽAV:

GIBANJE NEUVRŠČENIH

dejavnik v boju za mir in napredek v svetu

Pet celin, ki ena drugi podajajo roke, da bi ustvarjale nove odnose med narodi — to je simbol ministrske konference neuvršenih držav, ki ta teden zaseda v Beogradu.

Glavno mesto Jugoslavije je že drugič „prestolnica neuvršenosti“: prvič so se voditelji neuvršenih držav srečali v Beogradu pred sedemnajstimi leti — takrat je na konferenci sodelovalo 25 držav; medtem se je neuvrščeno gibanje nenehno krepilo in širilo, tako da se je na sedanjih konferenci zbralo kar 85 delegacij iz vseh delov sveta. O pomenu in važni vlogi, ki jo igra v današnjem svetu neuvrščeno gibanje, pa dovolj prepričljivo govori tudi dejstvo, da delo sedanje beograjske konference spremlja več kot 900 domačih in tujih novinarjev.

S tem, da je bil Beograd že drugič izbran kot kraj zasedanja, je bilo Jugoslaviji izraženo priznanje za njeno dosledno politiko neuvršenosti in njeno vodilno mesto v tem gibanju. To so posebej poudarili predstavniki posameznih držav, ki so v svojih pozdravnih nagovorih zlasti naglasili vlogo in zasluge predsednika Tita za razvoj in uveljavljanje neuvršenega gibanja. Pa tudi srilanski zunanji minister Hamid je v otvoritvenem govoru dejal, da je zgodovina neuvršenega gibanja v mnogih primerih povezana z Jugoslavijo; „vsak od njih stoji kot kačipot v napredovanju našega gibanja“. Predsednika Tita je imenoval „doyena neuvršenega sveta“ in izrazil upanje, „da se bomo lahko še naprej opirali na njegovo državniško modrost, tako da se bo neuvrščeno gibanje še naprej bogatilo in krepilo“.

Sedanja konferenca neuvršenih držav je predvsem v znamenju krepitve enotnosti in akcijske sposobnosti tega gibanja. Razvoj v svetu je namreč tudi neuvrščeno gibanje postavil pred številne probleme in težave, ki jih zlasti povzročajo

medsebojni spori in celo oboroženi spopadi med posameznimi državami, ki pripadajo gibanju neuvršenosti. Spori med neuvršenimi v zadnjem času so odsev povečane aktivnosti blokovsko omejenih sil, ki skušajo na vse načine spodkopati solidarnost in akcijsko enotnost neuvršenih. Vendar pa v gibanju samem ne zapirajo oči pred temi težavami, ker se zavedajo, da bi prav takšen „beg pred dejstvi“ lahko privedel do nevarnih razpok v gibanju. Zato so se odločili, da bodo v Beogradu odkrito spregovorili o problemih, kot so na primer vietnamsko-kampučijski spor, spopadi med Etiopijo in Somalijo, posredovanje Kube, vprašanje Zahodne Sahare in še vrsto drugih stvari. Vedo, da morajo vzroke za spore in spopade med njimi iskati v njih samih, v notranjih razmerah v posameznih državah in v odnosih med njimi, v notranji nestabilnosti, zaradi katere postajajo nekatere države ranljive in dovzetne za zunanje vplive in pritiske tistih, ki jim je neuvrščeno gibanje v očesu zaradi njihovih blokovskih interesov.

Na to je z vso resnostjo opozoril

tudi predsednik Tito, ki je v svojem govoru orisal razvoj neuvršenega gibanja ter opredelil njegovo vlogo pri reševanju problemov današnjega sveta. „Trdno sem prepričan“, je dejal Tito, „da bodo neuvrščene države tudi v prihodnje, tako kot so bile doslej, kos svoji zgodovinski obveznosti. Naša vztrajnost pri izpolnjevanju velikih nalog, ki nas čakajo, je tudi naš prispevek k izgradnji stabilnih in demokratičnih odnosov na svetu. Storit moramo vse, kar je v naši moči, da bi še bolj uveljavili temeljna načela, cilje in usmerjenost gibanja neuvršenosti, okrepili njegovo enotnost, solidarnost in akcijsko sposobnost. To pa seveda terja tudi kar največjega napora od nas, da bi ublažili in izgladili nasprotja in spopade med posameznimi neuvršenimi državami.“ Izrazil je tudi prepričanje, da bo beograjska konferenca dala v tem pogledu pomembne rezultate, da bo okrepila samozavest in zaupanje v prihodnost pri vseh narodih, ki utirajo po svoje neodvisnosti, nacionalne in ekonomske emancipacije ter miru in stabilnosti v svetu.

Za svoje zasedanje v Beogradu pa si je neuvrščeno gibanje poleg obravnavanja „notranjih“ vprašanj pripravilo obsežen program razpravljanja o najbolj aktualnih svetovnih problemih. Zato dnevni red sega od pregleda mednarodnih političnih in gospodarskih gibanj preko analize dejavnosti neuvršenih pri uresničevanju sklepov zadnje konference v Colombu pa do nalog, kot so iskanje poti in načinov za krepitev solidarnosti, enotnosti in sodelovanja; krepitev vloge OZN; vprašanje razvoja, miru, varnosti, neodvisnosti narodov, mirljubnega sodelovanja in enakopravnosti, razorožitve, novega mednarodnega gospodarskega reda in še vrsta drugih problemov.

Beograjska konferenca ta teden posveča veliko pozornost vsem tem vprašanjem in je od njenega dela pričakovati marsikatero konkretno in konstruktivno pobudo. Predvsem pa je od konference, ki ji predseduje zvezni sekretar za zunanje zadeve SFRJ Josip Vrhovec, pričakovati, da bo ponovno utrdila in potrdila vlogo neuvršenega gibanja kot resničnega dejavnika v boju za demokratizacijo mednarodnih odnosov, za neodvisnost in osamosvojitve, za mir in napredek v svetu.

ENOTNA LISTA PLIBERK — FARNA MLADINA VOGRČE — KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA — KRAJEVNI ODBOR ZVEZE SLOVENSKE MLADINE — MLADINSKI KLUB ŠMIHEL — POSOJILNICA PLIBERK — SPD EDINOST — FARNA MLADINA PLIBERK — KRAJEVNI ODBOR NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVENCEV — KRAJEVNO ZAUPNIŠTVO ZVEZE SLOVENSkih ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM — KPD ŠMIHEL — MPZ PODJUNA — POSOJILNICA ŠMIHEL — SPD PECA — ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

v a b i j o n a

priredivitev za naše otroke

ki bo v petek 11. avgusta 1978 v PLIBERKU.

KULTURNI DEL bo ob 18.30 uri pred OTROŠKIM VRTCEM. ZBOROVANJE bo po končanem kulturnem delu v dvorani gostilne SCHWARZL.

S to prireditvijo bomo opozorili občino Pliberk in avstrijsko vlado, da je slovenščina na področju predšolske vzgoje izrinjena iz javnega življenja. To pa nasprotuje med drugim jasnim določilom člena 7 avstrijske državne pogodbe in avstrijski ustavi, nadalje deklaraciji o človekovih pravicah, mednarodnemu paktu OZN o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, helsinškemu sporazumu ter tudi splošnemu občinskemu redu (AGO).

Toliko bolj važno je, da se vsak Slovenec iz občine Pliberk, pa tudi izven pliberške občine, zanesljivo udeleži te prireditve!

Odnos do manjšin je merilo demokratičnosti

Pri nas že večkrat poudarjeno načelo, da je odnos do manjšine in njenih pravic merilo demokratičnosti celotne družbe in zlasti večinskega naroda, je bilo odločno naglašeno tudi v občinskem svetu v Trstu. Ko se je novoizvoljeni občinski svet prejšnji teden sestal na prvi seji, da bi izvolil novega župana, je bila namreč predložena tudi posebna resolucija o pravicah do rabe slovenščine. O njej je spregovoril — in sicer v slovenščini — komunistični svetovalec Spetič, ki je vsebinsko resolucije obrazložil tudi v imenu socialističnega svetovaleca Benedetiča ter predstavnika Slovenske skupnosti Lokarja.

V svojem govoru je Spetič naglasil, da ne gre za nekaj simboličnega, pač pa za prvi znak, da se je v odnosu med večino in manjšino v Trstu nekaj spremenilo in da je večina razumela smisel prave enakopravnosti in enakega dostojanstva. „Nam ne gre za pojmovanje omikanega sožitja, ki naj bi slonelo na razrednem paternalizmu in izkrivljenem odnosu meščanstva do okoličanov“, je dejal Spetič, „kajti Slovenci smo sotvorci tržaške zgodovine, nismo in nikoli nismo bili folklorna komponenta, v tem mestu smo doma in smo tu krvaveli skupaj z drugimi človekoljubi, da bi priborili vsem svobodo, demokracijo in dostojanstvo. Nadalje je Spetič opozoril, da je pogoj za omikano in tvorno sožitje predvsem začetek reševanja odprtih vprašanj slovenske narodnostne skupnosti, pri čemer gre zlasti tudi za javno priznanje za njihov jezik, ob koncu pa je poudaril, da je priznanje pravic slovenski narodnostni skupnosti merilo demokratičnosti, zato je glasoval

vanje o resoluciji preizkusni kamen za vsakega svetovaleca.

O resoluciji bo občinski svet verjetno razpravljal in glasoval na današnji seji, na kateri bodo najprej nadaljevali in zaključili volitve novega župana. Na prvih dveh zasedanjih namreč nobeden od kandidatov ni dobil potrebne absolutne večine, kajti nedavne občinske volitve — o katerih smo v našem listu že obširno poročali — so ustvarile povsem novo razmerje sil, tako da med posameznimi skupinami ni uspelo doseči dogovora, ki bi omogočil hitro izvolitev župana, hkrati pa zagotovil uspešno delo v občinskem svetu. Ravno to pa bi bilo Trstu najbolj potrebno, saj je v zadnjem času zaradi političnih nesoglasij ostalo nerešenih že veliko važnih vprašanj, zlasti na področju gospodarstva, kjer je Trst še posebno „občutljiv“.

Na to dejstvo so opozorili številni govorniki iz vrst skoraj vseh skupin, predvsem pa je temu področju posvetil velik del svojih izjav slovenski socialistični svetovalec Benedetič, ki je uvodoma prav tako spregovoril v slovenščini. Podrobno je analiziral gospodarski in družbeni razvoj Trsta in orisal vzroke, ki so privedli do tega, da se mesto nahaja v tako težkem položaju. Hkrati pa je opozoril na osimske sporazume, ki da ustvarjajo možnosti za nadaljnji razvoj mesta. Poudaril je, da mora Trst zavrniti vsakršno izolacijo, prav pri tem pa imajo osimski sporazumi še poseben pomen. Pri reševanju številnih problemov pa bo treba tudi upoštevati — je naglasil Benedetič — da živi tukaj slovenska narodnostna skupnost z vsemi svojimi številnimi nerešenimi problemi.

Slovenski narod je obhajal dan vstaje

Lefos mineva 37 let, odkar se je na Slovenskem pričelo najbolj znamenito obdobje v zgodovini našega naroda. Upor proti okupatorjem in domačim izdajalcem je bil znanilec ljudske vstaje, znanilec pa tudi prebujenja in preropenja vsega ljudstva. Resnični patrioti so se takrat globoko zavedali, da je boj z okupatorjem na življenje in smrt edina možnost za rešitev slovenskega nacionalnega obstanka in istočasno pot k takšni prihodnosti delovnih ljudi, ki bo uveljavila pravičnost in odpravila izkoriščanje.

Tako je poudaril predsednik ZZB NOV Slovenije Janez Vipotnik na osrednji proslavi dneva vstaje slovenskega naroda prejšnji teden v Ljubljani. Ob tem je naglasil, da je bil to hkrati boj za novo Jugoslavijo in za enakopraven položaj slovenskega naroda v njej, položaj, ki zagotavlja samoodločbo in državno samostojnost Slovencev in v tem okviru uresničevanje elementarnih, demokratičnih, socialnih in kulturnih interesov delavskega razreda in vsega slovenskega ljudstva.

Na svečanosti v republiški skupščini, ki so se je udeležili tudi vodilni predstavniki družbenopolitičnega življenja Slovenije, so bile podeljene letošnje nagrade vstaje slovenskega naroda. Prejeli so jih: pisatelj in scenarist Ivan Ribič za življenjsko delo, režiser Janez Drozg za režijo TV filma „Polom“, Karel Forte-Marko Selin za knjigo „Nič več strogo zaupno“ (o dejavnosti nacistične obveščevalne službe), docent dr. Janko Kostnapfel za zdravstveno raziskovalno delo, Vida Tomlasič za knjigo „99 D“ (o radiotehnikah v slovenskem osvobodilnem delu) in tednik „TV-15“ za pomembno nalogo pri razvijanju vrednot narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije.

Prav tako pa so bile podeljene tudi plakete, ki jih ZZB NOV Jugoslavije podeljuje posameznikom in organizacijam za uspešno prenašanje tradicije NOB med mlajše rodove. Med letošnjimi odlikovanci sta tudi Janez Wutte - Luc ter Zveza koroških partizanov, ki jima posebej čestitamo k visokemu priznanju!

Mednarodni nogometni turnir v spomin Hermanu Veliku

Podrobno obvestilo na 8. strani.

Slovenski atletski klub

29. in 30.
julija
v Celovcu

Protestni pohod Indijancev

opozarja na kratenje človekovih pravic v Ameriki

Še vedno je ena glavnih „atraktivnosti“ zahodnih tiskovnih agencij poročanje o procesih proti sovjetskemu disidentu Ginzburgu, Pjaltu, Filatovu in Ščerenckemu in o njihovi obsodbi. Že več kot tri tedne na Zahodu umetno napihujejo „nečloveško ravnanje sovjetskih oblasti“, saj jim ta tema spet enkrat nudi priložnost, da poceni uga-najo primitiven antikomunizem. Obsodbe so upravičeno izzvale demo-krafične in napredne sile po vsem svetu. Toda napihujejo se najbolj ravno tisti krogi, ki imajo sami „pred lastnim pragom dosti smeti“. Razburjajo se v Avstriji na primer najbolj tisti, ki sami zatirajo sloven-sko in hrvaško manjšino in nikakor niso pripravljeni dati manjšinam pravice, ki jim pripadajo po sedmem členu državne pogodbe. Po-dobne krivice pa se dogajajo tudi v drugih deželah širom po svetu.

Kakor smo že poročali, je ame-riški poslanik pri OZN Young izja-vil, da je tudi v Ameriki v zaporih dosti ljudi zaradi njihovega politič-nega prepričanja. Pred kratkim pa je znani ameriški filmski igralec Marlon Brando dejal, da „je sra-motno, da ameriški funkcionarji go-vorijo o človekovih pravicah v dru-gih državah, hkrati pa z ameri-škimi Indijanci ravnaajo kot kolonia-listi.“

Po petih mesecih se je pred ne-davnim končal v Ameriki „najdalj-ši pohod“ Indijancev. Dne 11. fe-bruarja so se podali pripadniki več kot osemdesetih indijanskih ple-

men iz Kalifornije na 5000 kilo-metrov dolgi protestni pohod. In kaj je bil vzrok, da so vzeli nase tolikšno breme? Kaj je bil vzrok, da so ob vsakem vremenu preha-dili vsak dan več deset kilometrov?

V Ameriki je ogrožen obstoj vseh Indijancev, razen tistih par, ki so s svojimi pristnimi nošami atrakcija za turiste. Ogroženi so od „kultu-rnega genocida“, kot je pred krat-kim izjavil celo eden od ameriških poslancev.

Trenutno živi v ZDA, v raznih re-zervatih, približno 800.000 Indijan-cev pod najslabšimi pogoji. Wa-shingtonski urad za indijanske za-deve je poslal v te rezervate „oblasti“, ki tam urejujejo „zade-ve Indijancev“. V teh rezervatih več kot 50 % Indijancev nima dela. Zaradi brezposelnosti in brezupne-ga življenja pod najbolj nečlove-škimi pogoji vedno bolj ubpujejo, popivajo, razna mamila so zelo razširjena, število samomorov pa vsebolj narašča. Tudi umrljivost do-jenčkov je nadpovprečno visoka (trikrat tako visoka kot ameriško povprečje). Ameriška vlada sterilizira proti njihovi volji in brez nji-hove vednosti 20 % indijanskih žensk, ko dosežejo spolno zrelost; okoli 30 % indijanskih otrok od-vzamejo družinam že v detinstvu. Znani ameriški časopis „New York Times“ je objavil, da Američani še vedno ubijajo Indijance, sicer ne z izstrelki, toda z orožjem, ki je še veliko hujši, z orožjem uni-čevanja, z revščino, lakoto, boleznijo, in preziranjem.

Že dolga leta se Indijanci bo-rijo za svoj obstoj. Ta svoj boj pa so že večkrat poplačali s smrtjo. Vedno spet pride do procesov in celo umorov raznih indijanskih vo-diteljev s strani ameriške vlade.

Vzroki za to sovraštvo niso le rasistični, temveč tudi gospodar-ski. Ker se nahaja tretjina zalog premoga in polovica zalog urana na področju, kjer žive Indijanci, skuša vlada le-te še bolj decimi-rati. Ameriška oblast je šla celo ta-ko daleč, da je hotela izdati vrsto zakonov, ki naj bi Indijance ločili od njihove zemlje in kulture, ki naj bi jim vzeli pravico do lova, ribo-

lova, jurisdikcije itd. v rezervatih. Deset tozadevnih zakonskih pred-logov čaka na odločitev zakono-dajalcev. Na te ukrepe s strani ameriške vlade pa je reagiralo 2000 Indijancev z omenjenim pro-testnim pohodom. Iz Kalifornije so prišli do Washingtona in se utabo-rili v nekem parku v predmestju ameriškega glavnega mesta.

Veliko demokratov in naprednih ljudi, med njimi tudi znani filmski igralec Marlon Brando, je pripoto-valo v Washington; pridružili so se Indijancem, ki protestirajo v glavnem mestu ZDA in zahtevajo, da bi vlada spoštovala njihove pravice.

Avstrijska nevtralnost hodi res nenavadna pota

Odkar je avstrijski parlament leta 1955 izglasoval zakon o trajni ne-vtralnosti Avstrije, je bilo že nešteto-krat in v najrazličnejših oblikah go-vora o tem, kako je razumeti to ne-vtralnost. Na eni strani prevladuje mnenje, da mora biti nevtralna drža-va „nevtralna“ tudi v svojih politič-nih aktivnostih. Drugi pa spet na-gibajo k interpretaciji, da se je Av-strija obvezala le za vojaško ne-vtralnost in da zato v političnem smi-slu ni vezana.

K tej zadnji interpretaciji se pri-znava tudi „uradna“ Avstrija in za-to v vseh letih avstrijske nevtralnosti vedno spet doživljamo, kako je ta nevtralnost v političnem pogledu praktično zelo enostranska: široko odprta proti zahodu in tako imeno-vani „zahodni demokraciji“ — na-sprotno pa še vedno z „železno za-veso“ (v duhovnem smislu) ograjena proti vzhodu in vsemu, kar diši po socializmu ali komunizmu.

Takšno pojmovanje in prakticira-nje nevtralnosti rodi potem kar čud-ne sadove, ki se odlikujejo zlasti po morali dvojnih meril. V potrdilo te-ga navajamo primer, ki je posebno zgovoren.

Lani je bila po vsej Avstriji — kakor tudi v številnih drugih drža-vah — izvedena posebna akcija zbi-ranja sredstev za podporo boja, ki ga vodi ljudstvo proti rasističnemu režimu v Cimbabvi (Rodeziji). Ta-kerat je bila pozvana tudi uradna Avstrija, da prizna Patriotično fron-to Cimbabve ter podpre njen boj. Odgovor na ta poziv je uradna Av-strija dala šele sedaj, in sicer na prav poseben način: avstrijske oblasti so proti Komunistični zvezi Avstrije kot iniciatorju lanske zbiralne akcije uvedle preiskavo z namenom, da sprožijo proti njej sodnijsko pre-ganjanje — pod obtožbo kršitve ne-vtralnosti(!).

To je vendar klasičen primer dvo-ličnega sprenevedanja. Država, ki mimo vseh sklepov in pozivov Zdru-ženih narodov še naprej vzdržuje

Republiški izvršni svet Slovenije je pred nedavnim obravnaval vprašanja obmejnega gospodarskega sodelovanja s sosednimi državami, posebno na področju industrijske proizvodnje, širših oblik kooperacij v kmetijstvu in turizmu, sodelovanja na področju tehnologije itd. Izvršni svet občinske skupščine Maribor pa je prejšnji teden imenoval posebno komisijo za gospodarsko sodelova-nje z avstrijsko Koroško.

Za predsednika te komisije je bil izvoljen Vinko Borec, ki je glede namena komisije dejal: „Namen naše komisije je, da sedaj že uspeš-no sodelovanje med našo občno in avstrijsko Koroško in tam živečimi Slovenci okrepimo tudi na področ-ju gospodarske izmenjave.“ Dodal je, da bo komisija skrbela tudi za

stalne stike s poslovalnico jugoslo-vanske zbornice ter Zvezo sloven-skih organizacij v Celovcu.

Sodelovanje med Avstrijo in Ju-goslavijo oz. Koroško in Slovenijo ni novo — že sedaj obstajajo štiri mešana avstrijsko-jugoslovanska podjetja, peto podjetje pa sedaj ustanavljajo. Da pa je takšno so-delovanje čim bolj zadovoljivo, je potrebno, da se državi tudi sicer trudita za dobre medsebojne od-nose. Na Koroškem bi brez dvoma lahko bilo še več mešanih podjetij, če se merodajni krogi ne bi toliko ozirali na zloglasne nacionalistične sile, ki prebivalstvo na Koroškem hujskajo proti Slovencem ter pobu-de za gospodarsko sodelovanje torpedirajo s podtikavanji, češ da hoče Jugoslavija s svojimi podjetji slovenizirati celo Koroško, da so avstrijsko-jugoslovanska podjetja nevarnost za nemško govoreče pre-bivalstvo in podobno (tozadevne taktike, ki je v primeru Gorenja ro-dila uspeh, se poslužujejo zdaj tu-di v primeru Elana).

Omenjena komisija v Mariboru bo po izjavi njenega predsednika skušala najti nadaljnje možnosti in poti za širše gospodarsko sodelo-vanje med Slovenijo in Koroško. Največ možnosti bi bilo po mnenju Vinka Borca na področju turizma in zunanje trgovine, ki bi lahko pote-kala preko mešanih podjetij. Zani-manje za taka podjetja s strani Ju-goslavije je naraslo, odkar ne velja več omejitev, ki je določala, da mora biti v mešanih podjetjih raz-merje med vloženim kapitalom v korist avstrijskih partnerjev. Med mariborskimi delovnimi organizaci-jami pa je zanimanje tudi za po-doben sporazum o blagovni menja-vi z Avstrijo, kot ga ima Jugoslavi-ja z Italijo.

Pet let uspešnega razvoja

tovarne ivernih plošč Otiški vrh

Pred petimi leti, 7. julija 1973, je začela uradno obratovati tovarna ivernih plošč Otiški vrh pri Dravogradu. S tem je bila uresničena že dve desetletji stara zamisel o izgradnji tovarne, ki naj bi izkoriščala odpadke od proizvodnje žaganega lesa, hkrati pa zadostila težnji slovenij-graškega gozdno-gospodarskega območja po predelavi manj vrednega in drobnega lesa gozdne proizvodnje.

V izgradnjo tovarne je bilo v letih 1971 do 1973 investiranih sku-paj 166,7 milijona din, nadaljnjih 53 milijonov din pa v minulih petih letih, ko so tovarno še izpopolnjevali in s tem razširjali ter plemenitili njeno proizvodnjo. Sedaj tovarna zaposluje 224 delavcev ter ob 4-iz-menskem obratovanju zagotavlja proizvodnjo 100.000 kubičnih metrov navadnih in vodoopornih iverk, in 2,500,000 kvadratnih metrov oplemenitih plošč. V petih letih svojega obratovanja pa je tovarna izdelala skoraj 400.000 kubičnih metrov navadnih ivernih plošč ter več kot 5,5 milijona kvadratnih metrov oplemenitenih plošč, medtem ko je poraba lesne surovine znašala 587.480 kubičnih metrov, poraba lepila pa okro-glo 40.000 ton.

Iz petletnega razvoja tovarne le nekaj podatkov: Parafinsko emul-zijo za izdelavo plošč so prvotno uvažali, potem pa so jo začeli izde-lovati sami v lastnem reaktorju; s tem so uspeli ceno znižati skoraj za polovico. Z uvedbo četrte izmene se je dvignilo število zaposlenih, predvsem pa je bila ohranjena rentabilnost in dosežen plan, ki so si ga zastavili. S pričetkom montaže nove linije oplemenitenja se je v letu 1977 število zaposlenih povečalo na 198. Izredno pomembno je dejstvo, da je letos dosegel delež porabljenih lesnoindustrijskih ostan-kov že skoraj 55 %. Glede produktivnosti pa je tovarna dosegla že evropsko raven.

Delavci, zaposleni v tovarni ivernih plošč Otiški vrh, živijo in se vozijo na delo iz območja celotne koroške regije, to je iz občin Dravo-grad, Slovenj Gradec, Radlje in Ravne na Koroškem. Za svoje usluž-bence tovarna ne skrbi le pri preskrbi s hrano in pri podporah za na-kup ali gradnjo stanovanj, marveč predvsem tudi na področju izobraže-vanja kadrov. Tako so se številni uslužbenci udeležili najrazličnejših tečajev in seminarjev, ali so obiskovali razne strokovne šole. Hkrati pa se v tovarni izpopolnjujejo tudi „iveraši“ iz drugih držav.

Tovarna ivernih plošč Otiški vrh je danes najpomembnejše indu-strijsko in gospodarsko podjetje v občini Dravograd. Pri tem je treba posebej poudariti, da gre za sorazmerno mlado delovno skupnost, saj praznuje letos šele prvo 5-letno jubilejno obdobje svojega življenja in dela. Zato niti ne preseneča, da je skupščina občine Dravograd ob letošnjem občinskem prazniku 1. julija Občinsko priznanje podelila prav tovarni ivernih plošč Otiški vrh, ki je v teh kratkih petih letih po-stala pomemben člen gospodarskega napredka ne samo v domači občini, ampak tudi v širšem slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Priznanje velja celotnemu kolektivu, velja pa posebej še direktorju Tonetu Potočniku, ki je s svojimi najzgodnjimi sodelavci vložil največ dela in truda v razvoj podjetja.

Kdo bo komu poravnal škodo?

Pri deželnem vodstvu koroške FPO očito nimajo drugih skrbi in drugega dela kot da ponavljajo KHD-jevske izpade proti koroškim Slovincem. Tako je predsedstvo koroške FPO zdaj poslušno pono-vilo tudi „zahtevo“ KHD, da je tre-ba Slovincem predložiti računa za škodo, ki je bila v zadnjih letih po-vzročena z napisnimi akcijami. In zahtevo so koroški svobodnjakariji še podkrepili z grožnjo, da se mo-rajajo Slovincem ukiniti vse podpo-re, dokler svojih „radikalcev“ ne bodo imeli pod kontrolo, da bi se priznali k načelom pravne države.

Na takšno modrovanje se prav-zaprav sploh ne izplača odgovor-jati, ker je dovolj jasno in znano, kje je doma miselnost, ki se skriva za vsem tem. Eno stvar pa je le treba postaviti na pravo mesto, namreč FPO-jevsko opozorilo na na-čela pravne države.

Vprašujemo FPO, KHD in vse dru-ge, ki nam skušajo podvaliti krše-nje zakonov, kdo v resnici podira načela pravne države — tisti, ki se bori za izpolnitev mednarodno-pravnih obveznosti države, ali pa oni, ki z nasilnimi dejanji prepreči izvajanje veljavnega zakona? Tisti, ki so leta 1972 odobraval ali celo podpirali zloglasni „Tafelsturm“, so vsekakor zapravili pravico, da bi zdaj Slovincem očitali protizako-nitost.

Sicer pa si slabo spričevalo svo-jih pravnih načel izstavlja pred-vsem tudi država, ki narodno manj-šino sili, da se mora še 23 let po mednarodnopravnih zakonitvi njene zaščite boriti za uresničitev svojih pravic in dnevno trepetati za svoj nadaljnji obstoj, hkrati pa prav ta njen vsiljeni boj kriminalizira, ko proti njegovim nosilecem izvaja brezobzirno policijsko in sodnijsko zasledovanje.

Ali ne bi kazalo enkrat razmisli-ti tudi o tem, kdaj bo poravnana vsa tista ogromna škoda — pri tem pa ne gre le za škodo, ki jo je mo-gloče izraziti v šilingih — ki smo jo koroški Slovenci utrpeli zaradi uradne in neuradne protimanjšin-ske politike v deželi in državi?

Socialno-geografske raziskave

na narodnostno mešanem ozemlju Prekmurja

Tudi letos je organiziral Inštitut za geografijo Univerze v Ljubljani na narodnostno mešanem ozemlju v Prekmurju mladinski socialno-geografski tabor. Skupina srednje-šolcev je od 8. do 17. julija pro-učevala socialno-gospodarsko pro-blematiko vasi Genterovci, ki je 8 kilometrov oddaljena od Lendave. Vas Genterovci je takorekoč mad-žarska, saj močno prevladuje pre-bivalstvo madžarske narodnosti.

Mladi raziskovalci so opravili do-bro delo. Poleg tega so imeli še možnost primerjalne raziskave, kaj-ti enako raziskavo so izvedli v Gen-terovcih že pred petimi leti. Slej ko prej so Genterovci vas agrarnega tipa. Vendar je močno občutna de-agrarizacija. To dejstvo je seveda v vzročni povezanosti z razvojem občine Lendava oziroma celotnega

Prekmurja. Porast števila delovnih mest v industriji v občini Lendava v zadnjih dveh desetletjih je visoka; kljub temu v občini še ne najde delovnega mesta vsa delovna sila, ki jo sprošča kmetijstvo.

Bližina Lendave pogojuje, da se spreminja tudi zunanja podoba va-si Genterovci. Med gospodinjstvi že prevladuje tip delavsko-kmeč-kega gospodinjstva. Razslojevanje pa se bo še nadaljevalo zaradi majhnosti kmečkih posesti, ki so vrhu tega še razdrobljena, kar onemogoča oziroma močno otež-koča rentabilno strojno obdelavo obdelovalnih površin. Prebivalci Genterovcev najdejo zaposlitev v občinskem centru, deloma se vozijo na delo v Mursko Soboto, nekaj pa jih je tudi na začasnem delu v tu-jini, ker doma primanjkuje delovnih

mest.

Posebno so raziskovalci podčr-tali vlogo obvezne dvojezične osnovne šole v Genterovcih in na osnovi analize posameznih elemen-tov socialno-ekonomskih pokazate-ljev razvoja občine Lendava ugo-tovili, da sta obe narodnosti pri razvoju območja enakomerno za-stopani in da dvojezičnost funkcionira.

Ob vsem zahtevnem terenskem in študijskem delu so se člani le-tošnjega mladinskega socialno-geografskega tabora seznanili še s položajem in težavami slovenske manjšine v Julijski krajini - Benečiji ter na avstrijskem Koroškem. O po-ložaju Slovincem v Italiji je govoril dr. Karel Šiško, o problemih ko-roških Slovincem pa dr. Avguštin Malle.

Mladina vsega sveta

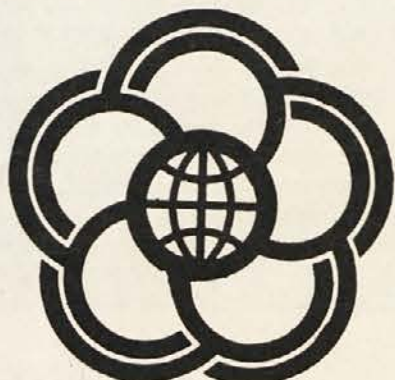
zbrana na XI. festivalu v Havani
MED UDELEŽENCI JE TUDI SLOVENSKA MLADINA IZ KOROŠKE

V Havani, glavnem mestu Kube, se danes začne XI. svetovni festival mladine in študentov. Na prireditvi, ki bo trajala do 5. avgusta, se bo podobno kot na prejšnjih festivalih spet zbralo na desettisoče mladih ljudi iz vseh delov sveta. Pod geslom „Za protimperialistično solidarnost, mir in prijateljstvo“ bo mladina ne glede na razlike v narodnosti, jeziku, barvi kože, svetovnonazorskem prepričanju ali veroizpovedi skupaj manifestirala svojo privrženost svetu, v katerem naj bi narodi in ljudje živeli srečni, brez skrbi za jutrišnji dan, kajti v tem svetu naj bi krivico, zapostavljanje, diskriminacijo in nevarnost oboroženih spopadov zamenjali pravica, svoboda in enakopravnost vseh in vsakogar.

To so namreč ideali, za katere napredna demokratična mladina sveta zdaj že trideset let glasno demonstira na svojih festivalih. Prva taka prireditev je bila leta 1947 v Pragi, kjer se je zbralo 17.000 delegatov iz 72 držav sveta. Med njimi je bilo veliko takih, ki so na lastni koži prekusili gorje druge svetovne vojne; zato se je njihova zahteva glasila, da je treba vse sile združiti v boju za mir. Dve leti pozneje se je „svetovna“ mladina zbrala v Budimpešti: II. festivala se je udeležilo 14.000 delegatov iz 82 držav. Spet dve leti pozneje je bil vzhodni Berlin gostitelj III. festivala, ki je združil veliko družino 26.000 mladih ljudi iz 104 držav. Leta 1953 je vabila Bukarešta in njenemu vabilu je sledilo 30.000 delegatov iz 111 držav. Podobno je bilo leta 1955, ko se je na V. festivalu zbralo 30.000 mladincev iz 114 držav.

Po številu udeležencev je bil doslej največji festival v Moskvi, kjer se je leta 1957 zbralo kar 34.000 delegatov iz 131 držav, ki so zastopali več kot tisoč narodnih in mednarodnih organizacij iz vsega sveta. V okviru VI. festivala v Moskvi je bil prvič prirejen tudi poseben filmski festival, na katerem so predvajali 150 filmov iz 31 držav; svoja dela pa so razstavljali upodabljajoči umetniki iz več kot 40 dežel. Leta 1959 je bil svetovni mladinski festival na Dunaju, kjer je avstrijska mladina sprejela v

goste 18.000 mladih tovarišev iz 112 držav. Na VIII. festivalu, ki je bil leta 1962 v Helsinkih, je sodelovalo 18.000 mladih ljudi iz 137 držav; prvič pa so se prireditve kot opazovalci udeležili tudi predstavniki Združenih narodov. Nov „rekord“, namreč po številu zastopanih držav (njih število je znašalo 142!), je bil

dosežen na IX. festivalu v Sofiji, kjer se je zbralo 20.000 mladincev. Za jubilejni X. festival leta 1973 je bil ponovno izbran vzhodni Berlin, kjer je več kot 25.000 mladih ljudi iz vsega sveta demonstriralo za mir, za narodno neodvisnost, za demokracijo in svobodo, za pravice mladine.

Podobno se je glasila izpoved mladih tudi na vseh drugih prireditvah, kjer povsod je mladina odločno zavzela stališče k aktualnim dogaja-

njem — ko je obsojala krivično vojno v Indokini ali na Koreji; ko se je spominjala žrtev prvih atomskih bomb v Hirošimi in Nagasakiju; ko je zahtevala prepoved jedrskega orožja in se odločno izrekla za razorožitev in mirno sožitje; ko je sprejela v svoji sredi prvega astronavta Jurija Gagarina; ko je nastopila v obrambo človekovih pravic in temeljnih svoboščin; ko je izražala solidarnost z bojem demokratičnih množic v Čilu itd. Mimo tega pa je bil vsak festival tudi edinstven praznik mladine, ki se je srečala na kulturnih in športnih prireditvah, ko je navezovala medsebojne stike in utrjevala prijateljske vezi.

Tako bo v prihodnjih dneh tudi v Havani. Letošnji XI. svetovni festival mladine in študentov je prva taka prireditev izven Evrope; poteka v času važnih in hitrih sprememb v svetu, hkrati pa se lahko opira na 30-letno tradicijo z vsemi bogatimi izkušnjami, ki si jih je mladina nabrala v teh desetletjih. In te izkušnje bodo izkoristili, ko bodo mladi ljudje najrazličnejših narodnosti in jezikov, vseh barv kože in socialnih ravni ter široke palete političnih opredelitev in verskih čustev, pri igri in plesu, v športnih tekmah in predvsem v medsebojnih diskusijah angažirano spregovorili o sebi in svojih vprašanih prav tako kakor o svetu in njegovih problemih. Saj je mesto današnje mlade generacije sredi življenja, kjer gre za mir, za popuščanje napetosti, za mednarodno varnost in sodelovanje, za ukinitve oboroževalne tekme, za solidarnost z narodi in mladimi v tistih deželah, kjer še vedno vladajo neenakopravnost in izkoriščanje, rasizem in kolonializem, diskriminacija in nasilje, za boj proti lakoti, boleznim, nepismenosti in zaostalosti...

V vrstah velike mednarodne družine mladih, ki se je zbrala na Kubi, bo v teh dneh imela svoje mesto tudi slovenska mladina iz Koroške. Kajti v okviru avstrijske delegacije so v Havano odpotovali tudi zastopniki Zveze slovenske mladine in Društva prijateljev Klavira iz Celovca ter Kluba slovenskih študentov z Dunaja. Svoje srečanje z mladimi ljudmi iz številnih držav bodo med drugim izkoristili tudi za to, da udeležence festivala in preko njih mladino sveta opozorijo na koroške Slovence in njihov boj za resnično enakopravnost na domači zemlji. Pri tem poslanstvu želimo našim mladim „ambasadorjem“ veliko uspeha, prepričani, da se bodo — kakor že pri večini prejšnjih festivalov — spet aktivno vključili v veliko, vse kontinente obsegajočo akcijo mladih za jutrišnji svet miru, svobode, pravice in napredka.

Svetovna konferenca

ZA BOJ PROTI RASIZMU

Letos obhajamo tridesetletnico deklaracije o človekovih pravicah. Osnovna teza te deklaracije je, da so vsi ljudje enaki, neglede na raso, vero, barvo kože, jezik ali socialni položaj. 30 let se že bje boj za enakopravnost vseh ljudi, kljub temu pa se po vsem svetu vedno spet kršijo človekove pravice. Rasizem, ki je bil že v davni preteklosti velik problem, posebno v Ameriki, se razvija po vsem svetu, najbolj pa v Afriki in nekaterih zahodnih državah ter v neofašističnih krogih. V zadnjih časih je vedno spet slišati o napadih na temnopolte ljudi, predvsem na Azijce in Afričane. V predmestnih četrtih velenest, kjer živi največ barvnih, pa velikokrat pride tudi do umorov iz zasede.

Ker je torej tudi v današnjem času rasizem po vsem svetu še zelo razširjen in v nekaterih državah celo še narašča diskriminacija drugih ras, bo v Ženevi od 14. do 25. avgusta svetovna konferenca na temo: „Boj proti rasizmu in rasnim diskriminacijam“. Inicijativa za to svetovno konferenco prihaja iz posebnega odbora OZN za boj proti apartheidu. Predsednik tega odbora, Nigerijec Leslie O. Harriman, je nedavno izjavil, da bo morala konferenca pomeniti zgodovinski mejnik, v smislu, da bi morala sprožiti proces za popolno osamosvojitve afriških ljudstev. Konferenca pa naj bi bila tudi korak, ki bi pomagal zatreti rasno diskriminacijo na vsem svetu. Reden potek in uspeh te svetovne konference bi bil izredno važen, vendar se oglašajo tudi že mračne sile, ki hočejo konferenco bojkotirati.

Pojasnilo

ob izidu vodiča po Dunaju

V zvezi z našim poročilom o knjigi „Dunaj in njegovi Slovenci“ (SV z dne 21. 7. 1978, št. 29) nam je dr. Pavel Zdovc z Dunaja poslal naslednje „Pojasnilo“ s prošnjo za objavo. Njegovi prošnji radevolje ustrezemo.

Uredništvo

Obe poročili — v Slovenskem vestniku z dne 21. julija in v sobotnem Delu z dne 15. julija — me omenjata kot avtorja turističnega priročnika „Dunaj in njegovi Slovenci“, čeprav mojega imena v publikaciji sami ni. To je iz okoliščin povsem razumljivo. Toda vse kaže, da je tu potrebno dati besedo avtor kar v trojni narekovaj.

Prvi bi bil potreben založnik, ker v zvezi s takšne vrste publikacijami o avtorstvu v ožjem pomenu besede težko govorimo. V manuskriptu je sestavljal omenjen, vendar samo v impresumu na zadnjem listu, za besedami „Besedilo, izbor slik in drugega gradiva“.

Drugi narekovaj je potreben zaradi tega, ker je manuskript šel v tiskarno sprva brez „avtorjeve“ vednosti, potem pa proti izrecni „avtorjevi“ volji. „Avtor“ je izročil manuskript predstavniku založnika (Klub mladje) z namenom, da založnik lahko sestavi proračun, dobi ponudbe ter poišče potrebne finančne (pa tudi druge) podpore. Predstavniku založnika je bilo tudi ob času znano, da „avtor“ želi nekatere spremembe — po lastni presoji, na osnovi dobljenih ocen in po izidu novega informacijskega lista (Kulturstätten/Wien) v januarju 1978 (manuskript ima podatke še po stanju iz leta 1976). Tem opozorilom predstavnik založnika ni posvetil tiste pozornosti, ki jo zasluži. Ko med založnikom in „avtorjem“ ni prišlo do sporazumne rešitve v nekem bistvenem vprašanju neugotnega značaja, mu je „avtor“ poslal širokogruden predlog s tole vsebino: Založnik naj poišče primerne

človeka, ki bi publikacijo znova koncipiral in sformuliral, upoštevajoč potrebne spremembe in dodatke. „Avtor“ da svoj koncept (manuskript) kot del gradiva brezplačno na razpolago in se odpove tudi povračilu efektivnih stroškov (za kopiranje, vožnje itd.). „Avtorjev“ pogoj pa je bil, da njega v zvezi z vodičem založnik ne omenja ter da odgovornost (moralno) za vsebino prevzame novi sestavljalec. Založnikov predstavnik si je izbral to, kar mu je ugajalo, in brez „avtorjevega“ pristanka ali privolitve prižgal zeleno luč za izid vodiča, ne da bi upošteval predlagane spremembe ali potrebo le-teh ovrgel.

Tretji narekovaj je potreben zavaljo tega, ker je založnikov predstavnik brošuro tiskal za „avtorjevim“ hrbotom, tj. „avtorju“ ni dal v pregled krtačnih odtisov. Kako vestno je on ali kdo drug v njegovem imenu opravil korekturo, pričata zlasti strani 67 in 114. Strešice kaže je sploh veter nametali med vrstice, da so padale kamorkoli že. Da bi bila mera v vsakem pogledu zvrhana, je „popravljal“ tudi tam, kjer nič ni bilo treba popravljal; imena Hrvatov in Srbov je slovenil, našega Stefana zakrknjeno traktiral s strešicami, zamenjaval podnaslove oz. dokumentacijo in tako dalje.

Skratka, predstavnik založnika, Klub mladje, ni našel pravičnega odnosa niti do „avtorja“ niti do bralca (uporabnika). Zgoraj omenjena pozitivna časopisna odziva na izid vodiča dokazujejo med drugim tudi to, da je potreba po takšnem priročniku zares precejšnja, tolikšna, da je lahko zagrnila tudi z golim očesom vidne pomanjklivosti. Ne le v interesu „avtorjeve“ integritete, marveč tudi v korist morebitnemu uporabniku je bilo potrebno zapisati tole kratko pojasnilo o „majhni kurioznosti ob robu“.

„Avtor“ (v trojnih narekovajih)

Jubilejni 25. festival

jugoslovanskega igranega filma

V sredo 26. julija se je v Puli pričel jubilejni 25. jugoslovanski filmski festival. Kot prvi je bil na programu vojvodinski film na temo NOB „Prili pred zoro“. Na jubilejni prireditvi bo predstavljenih skupno enainvajset filmov — petnajst v Areni in šest v novozgrajenem Domu mladosti.

Včeraj sta bila na sporedu filma „Okupacija v šestindvajsetih slikah“ in „Nora lela“, danes pa „Aller retour“ in Bečević „Gadjee“. Jutri v soboto bo Arena pokazala „Dvoboj za južno progo“ ter „Ljubezen in bes“, v nedeljo filma „Zadnja akcija diverzanta Oblaka“ in „Trenjerji“, naslednje festivalske večere se bodo zvrstili še filmi „Kaj pa še“, Stigličev „Praznovanje pomladi“, „Bravo maestro“, „Vonj poljskega cveta“, za sklep festivala 2. avgusta pa sta na programu filma „Usode“ in „Pes, ki je imel rad vlak“.

bo v konkurenčnem festivalskem sporedu na popoldanskih predstavah poleg drugih šestih filmov tudi slovenski film „Ko zorijo jagode.“

Filmskih festivalov je v Jugoslaviji več. Puljski ni ne najstarejši in ne najmlajši, je pa nekaj posebnega, ki pritegne v filmskem tednu nad milijon ljudi, kar pomeni svojevrsten rekord. Te puljske posebnosti se navzemajo tudi njeni gostje iz tujine, ki vsako leto z navdušenjem in zanimanjem zasledujejo potek puljskega filmskega festivala.

TON E ZORN

Manjšinsko vprašanje in jugoslovansko-avstrijski odnosi

Jugoslavija je stalno poudarjala, da želi neoviran in najširši razvoj odnosov in sodelovanje s sosednjo Avstrijo. To je poudarila v pogovorih, ki so jih imeli jugoslovanski in avstrijski državniki v zadnjem času, kar je omogočilo, da je v odnosih med državama na nekaterih področjih prišlo do pozitivnih premikov. — Toda jugoslovanska vlada želi opozoriti, da pot do ureditve tega pomembnega vprašanja v jugoslovansko-avstrijskih odnosih, kakršno je ta trenutek ubrala Avstrija, ni v duhu pogovorov, ki so jih nedavno imeli jugoslovanski in avstrijski državniki, in da izvedba najnovejšega avstrijskega tristranskega (medstrankarskega) dogovora ne bo koristila prizadevanju za ureditev mednarodnega zaupanja, brez česar ne morejo biti uresničene niti želje Jugoslavije niti Avstrije po vsestranskem izboljšanju odnosov in sodelovanju med obema sosedama.¹³⁶

Razumljivo je, da je predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Andrej Marinc odklonil vabilo koroškega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja za udeležbo na prireditvi ob „tisočletnici Koroške“. Sporočil mu je, da se prireditve ne more udeležiti, ker na Koroškem „ne upoštevajo nekaterih zgodovinskih dejstev“ (tičočih se Slovencev), razen tega pa je prosilava v času, ko v dunajskem parlamentu pripravljajo zakonske ukrepe, ki še poslabšujejo že doslej nezadovoljiv položaj slovenske in

hrvaške skupnosti in ki pomenijo tudi izrazito kršenje določil državne pogodbe, nanašajoče se na zaščito slovenske manjšine.¹³⁷

Upravičeno jugoslovanskih opozoril je v začetku julija (7. 7. 1976) potrdil tudi dunajski parlament s sprejetjem napovedane manjšinske zakonodaje (ob tej priložnosti so bili sprejeti tako imenovani zakon o narodnih skupinah, dalje novela zakona o ljudskih štetjih, ki naj bi omogočila „štetje posebne vrste“, poleg tega pa je parlament še zožil obstoječe dvojezično šolstvo s tem, da je odpravil obvezno usposobljenost za dvojezični pouk za ravnatelje na vrsti južnokoroških šol).

Tik pred sprejetjem teh zakonskih določil je zvezni sekretar za zunanje zadeve SFRJ Miloš Minić opozoril, da je za Jugoslavijo nesprejemljivo, „da bi jasne in precizne obveznosti iz državne pogodbe s čimerkoli pogojevali in omejevali“. Napovedani zakon o narodnih skupinah je ocenil za poskus bistvene zožitve pravic slovenske in hrvaške manjšine, slonečih na državni pogodbi, in to tako glede njihove vsebine kakor tudi glede ozemlja in njihove uporabe. Sklep o pogojitvi manjšinskih pravic s preštevanjem oziroma ugotavljanjem številčnega stanja je Minić označil za „bistven odklon od duha in črke državne pogodbe v smeri nadaljnega omejevanja pravic in zaščite teh manjšin, poskus, ki dopušča in olajšuje nadaljnjo asimilacijo in raznarodova-

nje“. Ob tem je opozoril, da bo jugoslovanska vlada „še naprej delala vse, kar je potrebno, da bi (Avstrijci) jasne in precizne mednarodne obveznosti iz državne pogodbe v celoti in brez odlašanja izpolnili“.¹³⁸

Ob tem je avstrijski tisk moral znova ugotoviti poslabšanje jugoslovansko-avstrijskih odnosov.¹³⁹ Še posebno močan odmev je imelo dejstvo, da je 2. julija sprejel delegacijo koroških Slovencev predsednik Tito ter jim ob tej priložnosti zagotovil pomoč matične države.¹⁴⁰ Avstrijsko ravnanje s Slovenci je zbudilo ogorčenje ne le slovenske, ampak celotne jugoslovanske javnosti,¹⁴¹ ki je doseglo svoj višek s protestnim zborovanjem na ljubljanskem Trgu revolucije dne 11. novembra 1976, ko je več kot 100.000 Ljubljančanov protestiralo proti avstrijski manjšinski politiki.¹⁴²

S posebno izjavo je to ogorčenje podprl tudi zvezni izvršni svet SFRJ. Izjava poudarja, da oba zakona (zakon o narodnih skupinah ter novela k zakonu o ljudskih štetjih) pomenita kršitev jasnih in natančnih določil državne pogodbe, pa tudi poskus enostranske revizije državne pogodbe. Izjava tudi zavrača „nepojmljive izjave najbolj odgovornih avstrijskih osebnosti, izrečene ob sprejetju omenjenih zakonov, da (je) s tema zakonoma „dokončno in popolno izpolnjena državna pogodba“ in da „ni nobena država v Evropi dajala manjšinam zaščito na tako visoki ravni“.“ Jugoslavija kot podpisnica državne pogodbe — je rečeno v izjavi — „tudi ne more privoliti v nika-kršno oddaljevanje ali revizijo določil iz te pogodbe, ki se nanašajo na vprašanja v zvezi s pravicami in zaščito slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji“. Izjava nadaljuje, da „pomeni privolitev v preštevanje manjšine popu-

ščanje nacionalističnim in šovinističnim silam, ki se posebej zavzemajo za to, da bi kakršnokoli priznavanje pravic in zaščite slovenski in hrvaški manjšini povežali s preštevanjem“. Ob koncu pa izjavo opozarja, da „bo odgovornost za tako samovoljno kršenje določil državne pogodbe in poskus enostranske revizije teh določil nosila zgolj avstrijska vlada“.¹⁴³

Tako kot v preteklih letih, sta si Beograd in Dunaj tudi tokrat izmenjala diplomatski notii.¹⁴⁴ Ob tem velja zlasti omeniti avstrijsko trditev, da je s sedmojuljsko zakonodajo Avstrija izpolnila še preostale obveznosti državne pogodbe. Za jugoslovanske poglede pa je značilna ocena, dana na seji predsedstva republiške konference SZDL Slovenije, po kateri da so v Avstriji ocenili, da je prišel čas, ko lahko začnejo kršiti državno pogodbo. Poudarili so tudi, da je „štetje manjšin... le ena etapa v teptanju obveznosti, ki so zapisane v državni pogodbi iz leta 1955“, pa tudi to, da pomeni kršenje te pogodbe „pravo protijugoslovansko provokacijo“.¹⁴⁵

(Dalje v prihodnji številki)

136 Delo, 18. junij 1976, št. 141.

137 Prav tam, 25. junij 1976, št. 146.

138 Prav tam, 1. julij 1976, št. 152.

139 Prim. Salzburger Nachrichten, 1. julij 1976, št. 150.

140 Delo, 3. julij 1976, št. 127.

141 Prim. jugoslovanski tisk med julijem in decembrom 1976.

142 Delo, 12. november 1976, št. 269.

143 Prim. Delo, 13. julij 1976, št. 162.

144 Salzburger Nachrichten, 15. julij 1974, št. 162. Tekst jugoslovanske note je objavilo Delo 13. julija 1976, št. 162, medtem ko avstrijski odgovor med drugim najdemo v Kleine Zeitung 16. julija 1976, št. 163.

145 Slovenski vestnik, 23. julij 1976, št. 30.

Izredna kulturna dejavnost v občini Škocijan

V naši škocijanski občini deluje ta dve slovenski prosvetni društvi — „Danica“ v Št. Vidu in „Vinko Poljanec“ v Škocijanu. Ker je naša občina obdarjena z naravnimi lepotami — lepimi jezeri in z gozdovi polnimi svežega zraka — imamo vsako leto v naših vaseh mnogo letoviščarjev, ki prihajajo z vseh koncev Evrope, da si v svežem zraku in v jezerski vodi naberejo novih moči in zdravja za naslednjo periodo, ki jo morajo preživeti v smogu industrijskih mest ali kjerkoli drugod, kjer so izpostavljeni raznim škodljivim vplivom.

Ker uradna turistična reklama in sploh koroški tisk nikoli ne omenjata posebnosti koroške dežele, da tu prebivata dva naroda, so tozadevno pred leti naša prosvetna društva sprožila pobudo, da na svoje prireditve povabijo tudi tujce, ki bivajo v naši deželi. Na teh prireditvah imajo le-ti priložnost seznaniti se z našo kulturno dejavnostjo in sploh z dejstvom, da na Koroškem prebivajo in kulturno ustvarjajo tudi Slovenci.

V okviru teh prireditev je SPD

„Danica“ v petek 7. julija in v soboto 22. julija priredilo dva kulturna večera in sicer pri Uranku v Veselah in pri Voglu v Št. Primožu. Na obeh večerih sta nastopila mešani zbor SPD „Danica“. Pri Uranku je v okviru sporeda sodelovala tudi folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple in priljubljeni ansambel „The Spiders“, pri Voglu pa moški zbor SPD „Vinko Poljanec“ ter priznani ansambel „Fantje izpod Obirja“. Na obeh lepo uspešnih prireditvah je domačine in goste pozdravil predsednik Stanko Wakounig. Hkrati je imel tudi odgovorno vendar hvaležno vlogo povezovalca programa, ki jo je suvereno rešil in tako mnogo prispeval k boljšemu medsebojnemu razumevanju. Izvajanja nastopajočih skupin so bila sprejeta z navdušenim aplavzom. V nedeljo pa je tudi naše prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ v škocijanski farni dvorani priredilo „pestri večer“, na katerem je poleg domačega moškega pevskega zbora nastopil tudi mešani pevski zbor „Danica“, oba pod vodstvom dirigenta Hanzija Kežar-

ja ter folklorna skupina „Karavanke“ iz Tržiča. Domačine in številne goste iz inozemstva je v nabit polni farni dvorani pozdravil predsednik društva Miha Kap. Kot po navadi je tudi tokrat vodila skozi spored odlična povezovalka učiteljica Helka Mlinarjeva. Lepa slovenska pesem in posrečeni nastop mladih folkloristov iz Tržiča, sta pri navzoči publiku, zlasti pa pri tujcih, ki so trenutno na letovanju v naših krajih, izzvala navdušen aplavz, kar prepričljivo dokazuje, da je nastop dosegel svoj namen — seznaniti tuje goste s kulturno dejavnostjo slovenskega ljudstva. Seveda ni treba posebej poudarjati, da sta na vseh treh prireditvah povezovalca govorila v obeh deželnih jezikih in da so pevci in pevke zapeli tudi v nemškem jeziku.

Našim prosvetašem obeh slovenskih prosvetnih društev velja iskrena zahvala za vso požrtvovalnost, ki jo nesebično vlagajo v to plemenito dejavnost, tujce v poletni sezoni seznanjati z našo kulturno dejavnostjo in življenjem naših ljudi. V razgovoru s tujimi gosti smo lahko ugotovili, da se zelo čudijo, zakaj se uradna Koroška tako trudi, da zamolči oziroma da skuša zabrisati ravno ta koroški fenomen, da živita na Koroškem dva naroda.

SPZ obvešča

Likovna kolonija „Vuzenica 78“ bo letos med 20. in 26. avgustom. Mladi likovniki se bodo letos urili vežin grafike, seveda pa bo med bivanjem v Vuzenici ob Dravi tudi dovolj časa za izlete in kopanje. Tako bodo imeli priložnost nekaj lepega ustvariti in kot spomin prilesti s seboj domov. Udeleženci kolonije naj bi bili stari vsaj 9 let. Navzgor ni omejitve, vendar običajno sprejemamo udeležence do 20. leta starosti. Ker je še nekaj mest na razpolago je rok prijav podaljšan do 15. avgusta in sicer na naslov: Slovenska prosvetna zveza, 9020 Celovec, Gasometergasse 10/1 tel. (0 42 22) 32 5 50

Velinja vas

Petdeset let ne šteje veliko, če se jih primerja s svetovnim dogajanjem, vendar pa če na podeželju kot na primer v naši vasi, obhajamo 50-letnico obstoja požarne brambbe, je pa to velik dogodek, ki ga znamo tudi temu primerno oceniti in proslaviti.

Že pred petdesetimi leti so se našli pri nas možje, ki so si delali skrb, kako ohraniti našo imovino pred požari, poplavi in drugimi katastrofami, torej imovino, ki so jo podedovali od svojih staršev. Kakor danes tako je bila tudi takrat požarna bramba edino društvo ali organizacija, ki je v svojih vrstah združevala nesebične prostovoljce — idealiste, ki so se za svojega bližnjega postavili v bran proti vsem katastrofalnim nevarnostim, zlasti pa požarom, ki so zelo razsajali po naši deželi. Seveda so pri tem delu mnogi tvegali življenje, nekateri pa celo prišli v smrt. Pomagati drugim v nesrečah, to je danes in je bil tudi takrat pravi smisel gesla: „bližnjemu v pomoč“. V nedeljo 10. julija smo v Velinji vasi slovesno obhajali 50-letni jubilej obstoja naše požarne

brambe. Ob tej priložnosti je bila blagoslovljena tudi nova brizgalna. V okviru jubilejne slovesnosti naših gasilcev, katere se je udeležila cela vrsta sosednjih gasilcev-tovarišev, je bila tudi maša na prostem z blagoslovitvijo brizgalne. K sreči nam je bilo vreme milo naklonjeno, tako da se je spored odvijal nemoteno. Jubilejno slovesnost je tudi popestril moški pevski zbor SPD „Bilka“ iz Bilčova pod vodstvom pevovodje Joška Boštjančiča. Tudi bilčovski župnik Kassl je imel lep in primeren govor v obeh deželnih jezikih. Seveda ni manjkalo cele vrste govorov zastopnikov gasilskih društev; tako je spregovoril poveljnik domače gasilske organizacije Aleš Krušič pd. Mehar, namestnik okrajnega poveljnika gasilcev gospod Štrugar ter zastopniki drugih gasilskih društev. Gasilsko slavo se je odvijalo v gostilni pri Knabrlu v Velinji vasi. Naša želja je, da bi nas patron gasilcev sv. Florijan obvaroval požarov in da bi bili obvarovani tudi drugih nesreč. Gasilcem želimo, da bi tudi v prihodnje tako vestno, požrtvovalno in nesebično opravljali svojo plemenito nalogo.

Srečanje mladine

Krajevni odbor Zveze slovenske mladine je v zadnjem času oziroma v zadnjem letu pokazal ožiki aktivnosti in prizadevanj. Ni potrebno naštevati vseh, saj jih je precej lokalnega značaja.

Je pa bilo tudi nekaj akcij, ki so zavzele precejšen prostor v našem akcijskem programu. Zelo močno z ozirom na udeležbo, je bilo sodelovanje našega krajevnega odbora Zveze slovenske mladine na letošnjem „Pohodu po poteh

partizanske mladine“. Le-tega so se nekateri mladinci iz našega kraja udeležili že drugič. Pri tem pa se nam zdi važno in pomembno, da izgrajujemo in gojimo stike z mladinskimi organizacijami in posameznimi mladinci v matični domovini. In ravno v ta namen smo mi Globašani navezali prijateljske stike s predsedstvom koordinacijskega sveta OO ZSMS DO - TAM. Mladinci te organizacije so nas obiskali 24. junija 1978 v Globas-

nici. Pokazali smo jim zanimivosti Globasnice ter okolice ter jim razložili problematiko slovenske narodne manjšine na Koroškem. Popoldne smo se pomerili v nogometu, po urah prijetne in prijateljske družabnosti pa smo se razšli. Zmenili pa smo se, da jih Globašani obiščemo 2. septembra letos v tovarni TAM.

Z namenom, da naši mladinci ki se vse leto močno angažirajo v našem političnem boju, nudimo tudi nekaj za razvedrilo, smo organizirali pri Kordežu v Podjuni miting vseh krajevnih odborov Zveze slovenske mladine Podjune. Srečanja se je udeležilo lepo število mladink in mladincev iz vseh krajev naše doline. Udeležila pa sta se ga tudi predsednik Zveze slovenske mladine Teodor Domej in tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dipl. inž. Feliks Wieser. V prijetni družabnosti smo spekli dva prašiča na ražnju in se ob glasbenih izvajanjih Štefana Petjaka in Alberta Hafnerja imenitno zabavali.

Prepričani smo, da so takšna srečanja potrebna, saj naveže mladinci na ravno na teh tesnejše stike med seboj in lepo je videti in registrirati, da se vedno več mladink in mladincev angažirajo v naši politični problematiki in našem boju za obstoj. Opažamo vključevanje vedno širših krogov naše mladine v naše mladinske organizacije in prepričani smo, da je to edina perspektiva za naš nadaljnji boj, ki bo še težak, končno pa za nas zmagovil.

Zmagoslavje koroških godbenikov na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrov

V mestu Kerkrade na Nizozemskem je bilo v času od 23. junija do 16. julija osmo svetovno prvenstvo pihalnih orkestrov, na katerem je sodelovalo več kot 200 amaterskih pihalnih in simfoničnih orkestrov iz številnih držav sveta. Tekmovali so v različnih skupinah, ki so razdeljene po umetniški težavnosti izvajanih komadov.

Med letošnjimi udeleženci svetovnega prvenstva so bili posebno uspešni koroški godbeniki, in sicer z obeh strani meje — deželni pihalni orkester iz Celovca pod vodstvom vojaškega kapelnika Antona Sollfelterja in pihalni orkester iz Raven na Koroškem, ki ga že 33 let vodi tudi pri nas dobro znani neumorni kapelnik Jožko Herman: oba koroška orkestra sta v prvi oziroma umetniški težavnosti skupini osvojila prvo mesto in zlato medaljo. Po pravilniku te prireditve namreč vsak orkester, ki zbere najmanj 288 točk, doseže to čast. Celovčani so dobili za svoj nastop 306 točk, Ravenčani pa so zbrali 297 točk in tako sta se oba ansambla vrnila domov „pozlačena“.

Pot do zlate medalje gotovo ni bila lahka in je to visoko odlikovanje doseglo tudi le malo sodelujočih skupin. Doseženi uspeh je vsekakor prepričljiv dokaz, da gre pri obeh koroških skupinah za ansambla, ki ju odlikujejo strokovnost, kakovost in izredna izurjenost. Po drugi strani pa je zmaga, ki sta jo dosegla na svetovnem prvenstvu, tudi vzroka dovolj, da sta bila pri povratku domov deležna navdušenega sprejema.

V Ziljskih Alpah

Ziljsko dolino, ki se vleče od kraja Koče-Muta (Kötschach-Mauthen) pa do Beljaka, krasijo predvsem na jugu Karnijske na severu pa Ziljske Alpe in ne nazadnje tudi biser Ziljske doline, Prešeško jezero. Da so Ziljske Alpe res privlačne in lepe, dokazuje dejstvo, da ima to gorovje kar dva vrhova, ki spadata v družino „poti prijateljstva“ — Negal (Spitzegel, 2118 m) in Reiskofel (2371 m), ki je hkrati tudi najvišji in tudi najmarkantnejši vrh Ziljskih Alp. Negal so naši planinci obiskali že pred leti, minulo nedeljo pa so se povzpeli tudi na teme tega hriba, ki predstavlja precej zračen več sto metrov dolg greben. Ker je bilo po dolgem času spet lepo sončno vreme je bil tudi obisk temu primerno množičen. Med obiskovalci so poleg domačinov bili tudi planinci Slovenije in sosednje Furlanije-Juljske Benečije ter številni gostje ki so na letovanju na Koroškem.

Pobudo za omenjeno „pot prijateljstva“ je pred leti dal predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik. V okviru te poti je treba opraviti 30 vzponov v obsejnih gorah Furlanije-Juljske Benečije, Slovenije in Koroške predvsem z namenom, da se pri tem spoznajo sosedske dežele in njihov gorski svet, da se pogloblja prijateljstvo med prebivalstvom ter goji planinsko tovarništvo. Kdor s tem namenom opravi v vsakem od treh gorskih predelov nevezano vzpono na po 5 izbranih vrhov in to dokaže (žig z vrha v posebnem dnevniku vzponov), dobi po dostavi dnevnika (knjižice) na mestu izdaje poseben znak za 15 opravljenih vzponov, kdor pa opravi vzpono na vseh 30 vrhov pa prejme znak in diplomu. Lahko si mislimo, kako razočarani

so bili naši pohodniki, in pa seveda tudi vsi drugi planinci, ko na vrhu Reiskofla sploh ni bilo žiga.

Skupino naših planincev je na to lepo goro vodil Mikl Tomej iz Svaten. Lepa asfaltirana cesta vodi iz Reisacha in pa tudi iz Grafendorfa v Ziljski dolini do idiličnega Reiskofelbada (986 m). Od tam pa se do 1490 metrov visoko ležeče Jochalm vije makadamka. S te planine, kjer so naši planinci pustili avtomobile, je še tri ure hoda do vrha, od koder se je nudi lep pogled na Ziljsko in Dravsko dolino ter na bližnje Karnijske Alpe ter na z večnim snegom pokrite Visoke Ture.

Nova polovična avtocesta

V zvezi z gradnjo avtomobilske ceste pod Karavankami, ki bo povezovala Podroščico/Rosenbach s Hrušico pri Jesenicah, se stavi nujno vprašanje, kako bodo potekale ceste, ki bodo povezovala južno in Tursko avtocesto s predorom. Tozadevno je poslanec dr. Hannes Gradenegger stavil tudi pisмено vprašanje ministru za gradnje, Josef Moserju. Pred dnevi je minister dal odgovor iz katerega je razvidno, da bo ob izgradnji predora morala iti v promet tudi nova cesta, ki bo povezovala Beljak s Podroščico in sicer v obliki polovične avtoceste, kar bi predstavljalo začasen provizorij. Posebno vlogo

NASTOP ANSAMBLA

Pepel in kri S SOLISTI

ter domačih interpretov v
Železni Kapli pred hotelom
Obir v soboto 19. avgusta s
pričetkom ob 19.30 uri.

Vabi
Krajevno združenje
Zveze slovenske mladine
v Železni Kapli

Spominski pohod na Obir izredno uspel

Izredno uspel je preteklo nedeljo že tradicionalni pohod na Obir, katerega je organiziralo SPD „Obir“ na Obirskem v spomin Hermanu Veliku. Ob zelo lepem vremenu se je zbralo na vrhu več kot 100 ljudi od blizu in daleč — iz Železne Kaple, Obirske, Sel ter Podjune in celo iz Roža. Tudi nekaj turistov, katere je pripeljala na ta pohod „Šternova brigada“, se je zbralo na vrhu Obirja. Predsednik društva SPD „Obir“ dr. Avgust Brumnik je v svojem nagovoru najprej pozdravil v imenu društva vse navzoče in se nato skupaj z navzočimi v spominski minuti spomnil mnogo prežgodaj umrlega Hermana Velika. Vse goste je v nemškem jeziku nagovoril tov. Kuhar Peter starejši in jim izrekel prisrčno dobrodoščilo. Po pozdravnih besedah je zadel na vrh Obirja slovenska pesem, tvorile so se razne skupine, ki so ob petju, malci in dobri kapljici uživali v tem tako lepem planinskem svetu. Bilo je tako prijetno in družabno, da so se nekateri le z težkimi srci odpravili proti dolini, proti Kapelški koči ali na selsko stran Šajde.

Tistim, ki so bili namenjeni na Obir, je lahko žal, da so se v zadnjem trenutku le premislili ali pa so bili primorani ostati doma. Tisti pa, ki so se pohoda udeležili, bodo drugo leto, če bo zdrave priustilo in če bo vreme v redu, prav sigurno zopet udeležili tradicionalnega pohoda na Obir.

Folklorni večer v hotelu Korotan

Novo vodstvo hotela Korotan v Sekiri prireja tudi letos za svoje goste razne folklorne in pevske večere. V četrtek 19. julija je bil na sporedu letošnji prvi folklorni večer, na katerem sta sodelovali folklorna skupina iz Globasnice in sestra Velik. Najprej sta sestri Velik zapeli štiri pesmi, nakar se je številni publiku predstavila skupina iz Globasnice. Mlada skupina je zaplesala šest različnih plesov, katere so plesalci zelo dobro izvedli in s tem dokazali, da njihovo peto mesto na mednarodnem tekmovanju v Vrbi ni slučaj. Poleg tega je folklorna skupina še zelo mlada, saj znaša njena povprečna starost sedemnajst let. Ob koncu sporeda sta sestri Velik še enkrat zapeli po štiri pesmi, posebno sta navdušili z nemško popevko „Pesem o miru.“ Številni gledalci, v prvi vrsti gostje hotela, so bili zadovoljni s pestrim programom, katerega sta v nemškem in slovenskem jeziku povezovala Marijan Velik in Smrečnik Mirko.

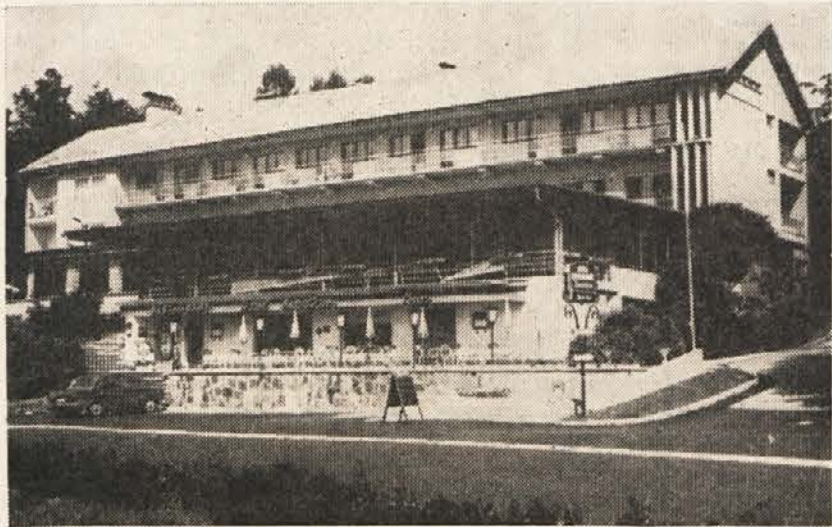
pri povezavi cestnega prometa iz Celovca s cestnim sektorjem Beljak—Podroščica bo igral priključek oz. odcep avtoceste Vrba-zahod in sicer po cesti preko Rožeka. Tudi promet z zahoda se bo delno odvijal preko tega odcepa in pa tudi skozi Beljak po baški zvezni cesti. Na vprašanje poslanca ali bodo na novem cestnem odseku (Podroščica—Beljak) pobirali cestnino, je minister odgovoril, da ne in da tega tudi niso nikoli načrtovali. Cesti odsek med Podroščico in cestnim vozlov v Beljaku bo gradila zvezna cestna uprava.

Hotel Korotan „pokukal iz polževe hišice“

Minuli teden se je hotel Korotan pod novim organizacijskim vodstvom predstavil širši javnosti, predvsem slovenski oz. jugoslovanski. Na tiskovni konferenci v hotelu Korotan so predstavniki Radenske, slovenske gospodarske zbornice in gospodarstveniki koroških Slovencev spregovorili o vseh prizadevanjih za gospodarski razmah hotela Korotan, ki je še do letošnje predsezona „užival“ spanec trnjalice. Da pa ne bi trnje obraslo to gospodarsko perspektivno turistično podjetje, ki leži na najlepšem kraju obale Vrbskega jezera, se je lastnik — Celovška posojilnica — odločil, da vodstvo preda v kvalificirane roke kolektiva Radenske. Medtem ko se je hotel zadnja leta zanemarjal — ker vodstvo pač ni imelo ustreznih kvalifikacij in ni dovolj razvijalo mednarodnega turističnega poslovanja, ki bolj ali manj „dogospodarilo“, ker je ravnalo po načelu „kozla v zeljniku“ — je sedanje vodstvo v kratkem času poslovanja pokazalo že razveseljiv razvoj. Hotel ob danih razmerah izredno dobro florira in pod tem vodstvom lahko pričakujemo večji razmah tega našega turističnega podjetja.

Ob tej priliki je o gospodarskih problemih koroških Slovencev spregovoril tudi tajnik Zveze Slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser. Orisal je vsa prizadevanja koroških Slovencev, da se rešimo iz gospodarske zagate, ki nas obdaja v južnokoroškem gospodarskem prostoru. Naštel je nekaj primerov gospodarskih sadov, ki so se porodili v bližnji preteklosti,

kor so hotel Obir v Železni Kapli, INTRADE v Celovcu, Topšport v Pliberku ter Elan na Brnci in drugi. Kljub hudim nasprotovanjem s strani posameznikov kratkovidnežev različnih protislovenskih organizacij, kakor tudi birokratskim zaprekam s strani oblasti smo optimistični, da bomo daljnoročno uspevali in se rešili iz gospo-

darskega geta v katerega smo bili prisiljeni in iz katerega se nismo mogli in včasih tudi ne znali rešiti. Z novimi gospodarskimi pridobitvami pa nika-

kor nočemo ustvarjati nadaljnjega geta, ampak hočemo na gospodarski osnovi postati enakopravni med enakopravnimi.

Spregovoril je tudi predsednik predstavništva gospodarske zbornice Jugoslavije v Celovcu tov. Doljak, ki je navedel poslovne aktivnosti jugoslovanske gospodarske zbornice. Ugotovil je tudi, da turistične kapacitete slovenskih zasebnikov na Koroškem, ki premorejo približno 3500 ležišč, med seboj niso v nikakršni meri zadostno povezane in organizirane in tako kapacitete v okviru naših interesov ostanejo več ali manj neizrabljene.

Pestra dejavnost KŠŠ na Dunaju

V okviru gospodarskega krožka je 19. maja v Klubu predaval tov. Janko Uroš, tajnik Zadrúžne Zveze v Ljubljani. Govoril je o zgodovini, razvoju in pomenu slovenskega združništva.

Dan navrh je Klub priredil „Večer solidarnosti s Čilom“. Najprej je zaigrala čilska skupina RANQUILL, ki je navdušila klubaše s pesmimi iz Južne Amerike ter političnimi pesmimi, navrh pa je poročal tov. dr. Berger, predsednik čilske solidarnostne fronte v Avstriji, o situaciji v Čilu in Južni Ameriki. Pripovedoval je o brutalnem nastopanju militarističnih diktatur, ki imajo na vesti množično število usmrčenih, ujetih in takih za katerimi je izginila vsaka sled. Govoril je o delegaciji štirih čilskih žena, ki so kot zastopnice 567 oseb za katere se ne ve, kje se nahajajo, potovali po Evropi ter intervenirale pri raznih odgovornih državnih zastopnikih, da primerno ukrepajo. V sklopu s tem so postavile tudi ultimatum, ker pa s strani Pinocheta ni bilo odgovora, so sledile v mnogih državah Evrope gladne stavke. Solidarnostnemu gibanju proti nastopanju militaristične diktature se je pridružil tudi KŠŠ na Dunaju.

Zaradi široke klubske dejavnosti so postali prostori pretesni, tako, da so bili klubaši prisiljeni Klub preurediti in povečati. Nadaljnji sestanki so se odvijali v študentskem domu „Vindoboni“.

Prvi gost v „Vindoboni“ je bil jugoslovanski veleposlanik tov. Pribežvič. Predaval je o jugoslovanski zunanji politiki s posebnim ozirom na meddržavne odnose med Avstrijo in Jugoslavijo. Jugoslavija je bila že vedno zainteresirana za dobre med-sosedske odnose. Zaradi nerešenih pravic glede slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji pa so nastale napetosti med tema dvema državama. Vseeno pa ni v interesu Jugoslavije, da se zapre proti Avstriji. Pomoč manjšinam pa naj bi se razen v drugih oblikah odvijala predvsem na gospodarskem področju.

Teden navrh je dr. Hans Haas govoril o ideologiji kot sredstvu oblasti za pospeševanje asimilacije. Segel je nekoliko nazaj v zgodnjo in prikazal problem asimilacije in diskriminacije slovenske manjšine v družbenega vidika. S tem, da je bilo uradništvo, vodstvo kulturnih in političnih organizacij vzlic velikemu številu slovenskega prebivalstva vedno v nemških rokah, ki so predstavljali višji sloj, so s pritiskom od zgoraj postopoma germanizirali. Pozicije učitelstva in birokracije so dobili le stodoletno protislovensko usmerjen. Dodatno orožje germanizacije je bil tudi še poznejši kapitalizem, potem, ko so majhne slovenske kmete integrirali v kapitalistično gospodarstvo.

16. 6. je v okviru predavanj z gospodarsko tematiko predaval dipl. inž. Jože Habernik o raznih možnostih gospodarstva na južnem Koroškem. Kot poslovodja tovarne Topšport v Šmihelu pri Pliberku je poročal o nastanku in delovanju le-te. Dejal je, da bi bilo dovolj možnosti za uspešno gospodarstvo v prid slovenski manjšini na Koroškem, da pa jo treba rešiti najprej

kaderski problem. Zato bi bilo potrebno, da se ustanovi slovenska trgovska šola, ki bi v začetku morda imela na razpolago prostore na slovenski gimnaziji v Celovcu. Važno pa bi bilo tudi usmerjanje gimnazijcev za študije ekonomskega značaja.

Istega dne popoldan je Klub skupno z drugimi organizacijami pozval dunajske demokrate k antifašistični manifestaciji, ker so nacisti nameravali počastiti dan nemške enotnosti. Prvič po ponovnem neonacističnem ožvljanju v zadnjih letih je policija preprečila te nacistične nastope in aretirala pri spopadu v neki gostilni 14 nacistov. Za Klub je na tej manifestaciji spregovoril predsednik Franci Serajnik, ki je nakazal nevarnost neonacističnega prebujanja ter zahteval takojšnjo prepoved vseh neonacističnih organizacij.

V počitnicah se bo odvijal na Kubi 11. svetovni mladinski festival, največje tradicionalno mladinsko srečanje, kjer se mladina skupno bori za socialne pravice do dela, do izobrazbe in samoodločbe, za solidarnost z vsemi narodi, za trajen mir na svetu, za splošno in polno razorožitev ter za sodelovanje in mirno sožitje vseh držav. Zato je za Klub to velikega pomena, da mu je dana možnost poslati zastopnika Kluba na ta veliki mladinski festival.

V septembru namerava Klub spet prirediti klubskega seminarja. Na programu bodo zgodovinske teme, gospodarska vprašanja povezana z ogledom slovenskih gospodarskih obratov, šolska problematika, en dan pa bo posvečen mladini. Seminar se bo zaključil s kulturno prireditvijo.

Minilo je leto in počitnice so se začele. Klub je svojo pestro dejavnost zaključil s tradicionalnim klubskim piknikom. Veliko število klubašev, med njimi tudi lutkovna skupina KDZ in odrska skupina „Mladje“, ki sta ravno gostovali na Dunaju in piknikarje za kratek čas obiskale, se je zbralo okrog tabornega ognja in se ob pijaci, jedi in ter prepevanju sprostito od napornega študijskega leta.

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi člane in prijatelje društva na izlet na

HOCHSTADL (2 680 m) v Lienških Dolomitih

v soboto 19. in nedeljo 20. avgusta.

Zbirališče in odhod ob 12. uri iz St. Jakoba v Rožu (pred posojilnico). Prenočili bomo v planinski postojanki Hochstadlhaus (1803 m).

Slovensko prosvetno društvo „Herman Velik“ v Selah-Kotu vabi na

II. SREČANJE OKTETOV

v nedeljo 6. avgusta 1978, s pričetkom ob 14.30 uri pri šoli na Kotu.

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli vabi na

folklorno srečanje

v nedeljo 30. julija 1978 v Železni Kapli

- ob 14. uri zbiranje ob glavni šoli
- ob 14.30 uri povorka skozi trg
- ob 15. uri nastopi pred hotelom „Obir“

Sodelujejo:

Folklorna skupina Preddvor pri Kranju
Folklorna skupina Lip Slovenske Konjice
Folklorna skupina SKD Globasnica
Volkstanzgruppe Vellachtal-Eisenkappel/Železna Kapla
Folklorne skupine in tamburaški orkester SPD „Zarja“ Železna Kapla

Ob slabem vremenu bo folklorno srečanje v dvorani.

Po prireditvi ples na prostem; igra ansambel „The Spiders“.

Domačini in gostje prisrčno vabljeni!

V teku so tudi pogajanja z jugoslovanskimi turističnimi agencijami, ki naj bi turistom v naši matični domovini oferirali dopuste po ugodnih konkurenčnih cenah.

Generalni direktor Radenske Feri Horvat pa je navzočim govoril o aktivnosti te delovne organizacije, ki je tako storila velik korak pri nadaljnjem gospodarskem sodelovanju in povezovanju med Jugoslavijo in Avstrijo.

Vodja hotela Korotan Bojan Kocjan pa je seznanil novinarje s kapacitetami hotela Korotan, ki si s posebno ugodnimi aranžmaji prizadeva pridobiti turiste, ki prihajajo na letovanje ob Vrbsko jezero. Goste vabi s pikniki ob jezeru, kjer pripravljajo jugoslovanske specialitete, kakor tudi s tedenskimi slovenskimi folklornimi in kulturnimi nastopi.

Novinarje je sprejel tudi župan občine Ribnica gospod Lanner, ki je vsem navzočim; predvsem pa novinarjem izrekal dobrodošlico ter se jim zahvalil za pripravljenost, da predstavijo turizem v okolici Ribnice tudi jugoslovanskemu potrošniku. Prav posebej pa se je zahvalil Posojilnici Celovec, ki se je odločila, da se hotel ne zapre, kot je to bilo načrtovano, temveč se je odločila, da skupno z gospodarskim partnerjem Radenskega kolektiva služi razvoju turizma v ribniški občini. Radenskim predstavnikom se je zahvalil za iniciativno delo, ki ga opravljajo kot turistični faktor v občini in jim zaželel najpriskrnejšo dobrodošlico ter mnogo uspeha v korist turističnega razvoja. Tiskovna konferenca se je končala v prijateljskem veselem vzdušju na ladijski krožni vožnji, na katero je vabil župan Lanner.

„Poroka ni nujna. Lahko ji pa krajša čas, dokler si ne najde kaj boljšega.“

Zinka Meglič je vstala in z drhtečim glasom rekla: „Veš, da si me vznemirila. Odpisala sem ga že iz misli, zdaj pa se bo nadaljevalo. Izgubila bom svoj mir in hodila okoli kot zmešana. Moram v razred. Potem bova nadaljevali ta zanimivi pogovor.“

„Tudi jaz grem v razred. Ne morem verjeti, da je Šipka zavrtelo. Sprejeti moramo za resnico. Takšni so današnji fantje. Nestalni. Zmešani. Izrabijo prvo priložnost in zapeljejo dekle.“

„Žensko,“ je siknila Zinka Meglič.

V odmoru sta ostali na hodniku, držali dnevnik pod pazduho in gledali skoz okno ter nadaljevali ugibanja o Gregorju Šipku in poslovodkinji. Zmotil ju je ravnatelj Gvido Zorec. Približal se je lahkotno, kar ju je presenetilo.

„Danes sem odlično razpoložen. Z občine so nam poslali pohvalo, da smo dobro pripravili proslavo.“

„Če ni nič drugega ko to, nimaš razloga, da praznuješ,“ je otrujeno rekla Špela Hreščak. „Nameravala sem priti k tebi v pisarno.“

„Izvoli, ni še zamujeno,“ je odgovoril ravnatelj in obrnjen k Zinki dodal: „Tudi ti se nama lahko pridružiš.“

„Imam delo,“ je hladno dejala Zinka in se oddaljila.

V pisarni je stekel zaupen pogovor. Špela je takoj butnila na dan in povedala, kar ji je zaupal mehanik Dolfe.

„Ni lepo, da opravljava,“ je rekel ravnatelj Gvido Zorec. „Kljub temu si ravnala popolnoma pravilno.“ Pokazal ji je pismo z občine. „Na, preberi. Najina dolžnost je, da bediva nad šolskim kolektivom...“

Nočem reči, da sem pretiran moralist, čeprav mi dekleta nekaj podobnega očitajo. Gre le za ugled naše šole...“

Nikoli ne bom dovolil, da bi dekleta ravnale lahkomišelnost in mi povzročale neprijetnosti. Jaz odgovarjam zanje. Z mano vred pa tudi ti, Špela...“

Že tako je dovolj neprijetnih primerov, ki pridejo po skrivnih kanalih do mene. Hočem reči, kadar pridem v mesto,

zvem na zavodu nič kaj razveseljive in spodbudne novice...

Dekleta so na šolah v večini. Zato je toliko več možnosti, da posameznice pozabijo nase in se podajo v avanturo. Kjer je resno, njih ne očita, kar bi bilo tudi neumno. Toda, Špela, ali se ti ne zdi, da je dandanes le preveč lahkomišelnosti in zabav, ki se končajo šele v jutranjih urah?

„Jaz nisem tako natančna ko ti. Čisto človeško sprejemam druženje fantov in deklet. Sam si bil mlad. Nikakor ne namiguje na tvojih petdeset let. Menda se nekoč nisi šel mrtvega?“

„Ti si že spet osebna. Ne zamerim ti. Včasih se me le loti občutek, da zelo paziš name... Kriv sem. Zamudil sem priložnost... Danes bi lahko midva živela skupaj.“

„Priložnost? Bil si neodločen kot Gregor Šipek. Tudi sama sem te rada videla. Ko bi mi bil rekel eno samo besedico, bi ti rekla ja.“

Ravnatelj je preslišal pripombo in vprašal: „Torej si prepričana, da Šipek ne hodi v trgovino samo po cigarete?“

Špela Hreščak se je namuznila. „Nič gotovega ne morem trditi. Zanesljivo vem le to, kar mi je povedal mehanik Dolfe in kar sem sama videla.“

„Kaj pa si videla?“

„Saj sem ti že povedala. Nekajkrat sem za njim prišla v trgovino. Stal je pred pultom in zamaknjeno gledal po policah. O, ni mu ušlo, da je čakal na moj odhod. Zakaj bi bil drugače ostal notri? Samo da se me je otesel in obvaroval nevarnosti, da bom slišala, kaj se bo pogovarjal s prodajalkama. Zala Merhar je izkušena. Rečem lahko samo to, da si ga bo osvojila, če si ga je zaželela.“

„Natančno si poučena o njeni popadljivosti.“

„To je prehud izraz. Naj si izbira, če ji prija.“

Tako je špela Hreščak pridobila ravnatelja Gvida Zorca, da je še sam pogosto zavlil v novo trgovino. Prodajalki sta se do vseh enako topili od prijaznosti in vljudnosti, tako da že niso več tako kot prej pazili na Gregorja Šipka. Ko je mladi učitelj še sam predlagal, da bi v trgovini lahko kuhali tudi kavo, je Helena Plavec zažarela in rekla:

„Gregor, ti si od vraga. Zmeraj si kaj izmisliš. Kratko in

JANEZ ŠVAJNCER

30

Pridi k potoku

„Verjamen ti,“ je pritrdila Špela Hreščak. Ko je srečala mehanika Dolfeta, je spremenila svoje mnenje. Takoj je pohitela k Zinki in ji zaupala novico. „Pomisli, Dolfe mi je odkril skrivnost.“

Zinka Meglič z nobeno kretnjo ni pokazala, da je vznemirjena.

„Ali ti nič ni za moje sporočilo?“

„Povej že. Danes sem imela toliko dela, da me boli glava. Kakor da mi jo hoče raznesti.“

Špela Hreščak je pobrskala po torbici. „Na tableto. Kmalu ti bo odleglo.“

„Ko bi vsaj.“ Zinka je podržala kozarec pod vodovodno pipo, pogoltnila tableto in jo poplaknila z vodo.

„Pomisli, Gregor Šipek se suče okoli Zale Merhar. Naj si sprebira, ampak tako mu ni treba pretiravati. Lahko bi si izbral tebe. Le kaj si bo Zala začela z njim? Saj bi mu lahko bila skoraj mati.“

Zinka je primaknila stol. „Ali je mogoče? Kaj če si je Dolfe izmislil. Prijela ga je ipika in spet meša štrebo. Kar naprej nas vznemirja s temi novicami. Samo spomni se, kako begal ljudi, ko so preurejali trgovčevo hišo. Pripovedoval je o starih papirjih in namigoval na lonec z zlatniki, ki so ga bojda izkopali iz sten. Figo so našli!“

„Tisto je bilo nekaj drugega kot to. Sršenje gnezdo so pa le odkrili.“

„In ga zagnali v smeti.“

„Zala Merhar nalašč izziva Gregorja Šipka. V tem času ga je že lahko spoznala. Neodločen, kakor je, ji je menda še bolj všeč. Zakaj si ga ne bi osvojila? Že ima svoje pretehtane račune. Ponuja se ji dobra partija.“

„O, tako nora tudi ni, da bi se poročila z njim.“

Hišica iz kamnja

„Raki bodo prišli med kamenje, kjer je še malo vode, in bodo posedli za kratek čas na rdečem kamnu na pragu hišice.“

(Robot)

Ela Peroci

Sraki dve, dve klepetulji
 pod gmovje sta se useli.
 Pravi prva: »Kaj ste čuli,
 da so ptički ponoreli?«
 Pravi druga: »Kaj ne veste,
 da si zbirajo neveste,
 da na svatbi kuharica
 jim bo botra uharica.
 Mravlje so postregle z jajčki,
 dali zelenjavo zajčki,
 med čebele za potice,
 jedrca pa verovice.
 Polh je sod masti privaril,
 ogenj očka čuk zapalil,
 žolne zdoble take sklede,
 da bo sit, kdor zraven sede.
 Krokar sam bo za mesarja,
 ježeke Bodež za stražarja:
 kdor ni vabljen bil v gosti,
 sline naj doma cedi.
 To so medved-kosmatin,
 jazbec, znani nočni tat
 in dihur, ta barabin,
 ta in ona še svojat;
 morda volk, ta požeruh,
 vse pojedel bi do muh;
 če na svatbo jo primaha
 zvitorepa rjava snaha:
 samo pila bi in jela,
 ptičkom dober tek želela.«
 To sta sraki dve si deli,
 iz grmovja odleteli ...

V deželi čaja

Jaz pa, odkar sem videl, kako gojijo čaj, slišal, kako ugandski črnici z bregov Nila s ponosom izgovarjajo njegovo ime, od tedaj pijem raje čaj. In vedno se mi zdi, da mi škodelica s čajem pripoveduje čudovite zgodbe o lepi deželi. Ugandi in o nabitih čajih.

Ravnatelj Guido Zorec me bo imel za trčenega. Špela Hreščak prav tako, da Zinke in Dragice sploh ne omenim.

„Morala sem jo odpeljati na sprehod,“ je mirno rekla. „Vsak dan jo peljem. Revica se tako razveseli in komaj čaka, da pridem ponjo. Saj se mi smili. V trgovino je ne morem odpeljati, pa čaka name, da se vrnem v stanovanje. Ko bi jo lahko vsaj za nekaj ur komu dala, da bi popazil nanjo ...“

Gregor Šipek je stopal počasi. Ko se je približal Dolfetu, je ne ravno prepričljivo rekel: „Zaklel sem se, da ne bom več pokusil alkohola. Zavedam se, ga vsebuje strup. Začne se s kozarčkom. Potem telo potrebuje vedno večjo količino. In kaj sledi iz tega? Zdravljenje ali konec!“

(Dalje v prihodnji številki)

Predor pod Gibraltarjem naj bi povezoval Evropo z Afriko

Te dni postaja predor pod Gibraltarjem spet predmet javnih razprav v širših krogih. Ko je maroški kralj Hasan pred kratkim govoril o prijateljskih stikih med Marokom in Španijo, je omenil tudi zanimivo vprašanje o izgradnji predora pod gibraltarsko ožino. Ta predor, ki bi povezoval med seboj državi Maroko in Španijo, pa tudi dva kontinenta, Evropo in Afriko, bi imel velik pomen z gospodarskega in s strateškega vidika za obe prizadeti državi, v še večji meri pa seveda za zблиžanje obeh prizadetih kontinentov.

Zamisel o izgradnji predora pod gibraltarsko ožino vedno bolj priteguje pozornost raznih državnikov, vojaških strategov, pa tudi inženirjev-konstruktorjev na mednarodni ravni. Predor bi omogočil suhozemski promet med Evropo in Afriko, kar bi zelo olajšalo medsebojno izmenjavo blaga in turizem, omogočeno pa bi bilo s to „zvezo“ seveda tudi kulturno zблиžanje med obema celinama.

Ideja o zgraditvi predora pod Gibraltarjem je stara že več desetletij. Prvi, ki je mislil na kopensko zvezo na področju gibraltarske ožine, je bil Španec Carlos Ibanez de Ibera v letu 1908. Tedaj je bila ta zamisel zelo utopična, spominjala je bolj na pustolovščino kot na resen projekt, kajti ideja je po tedanjih tehničnih razmerah bila neuresničljiva. Carlos Ibanez de Ibera pa ni samo govoril o tem projektu, on je tudi pisal o tej gradnji, ker pa tehnični razvoj v začetku našega stoletja še ni tako napredoval, ga nihče ni jemal resno.

Deset let kasneje je znani španski gradbenik Pedro Lavernade objavil knjigo z naslovom „Predor pod gibraltarsko ožino“. Čeprav je bilo v tej knjigi precej tehničnih podatkov, so kritični gradbeniki ocenili delo Pedra Lavernade za „fantastične zamisli, ki si jih človeštvo še ne more privoščiti.“

Od tedaj so se drzni projektanti vedno spet lotili tega načrta. Vedno več ljudi je uvidevalo potrebo te praktične povezave evropske celine z Afriko, posebno še, ko se je začel vedno bolj razvijati tudi turistični promet med obema celinama.

Niso pa mislili na ta načrt samo Španci, vedno bolj so se ogrevali za to idejo tudi drugi narodi, predvsem Francozi, vendar ne iz turističnih razlogov. Francozi so že leta 1931 kot afriška kolonijalna sila predlagali svoje interese Špancem, ki so prav tako imeli svoje kolonije v Afriki. Španija in Francija kot kolonijalne sili sta imeli dolgoročne interese za zgraditvi in izkoriščanje predora pod Gibraltarjem. Vendar tedanje razmere na tehničnem področju niso dopuščale uresničitve projekta. Ko pa je Francija izgubila svoje kolonije v Afriki in se je začela druga svetovna vojna, je tudi ta zamisel šla v pozabo.

Ponovno se je začelo resneje govoriti o predoru pod Gibraltarjem leta 1956. Tedaj je namreč znani španski inženir Pena Boeuf objavil strokovno delo, v katerem zastopa mnenje, da predor pod vodo ni najboljša rešitev, marveč bi bila bolj varna in tudi lažje izvedljiva gradnja mostu. Predlagal je most, ki naj bi bil dolg 20–22 km in bi povezoval mesto Tarif na španski strani s Tangerjem na maroški strani.

Strategi so bili v tem vprašanju različnega mnenja: medtem ko so zagovarjali eni kopensko povezavo, so jo drugi odklanjali, ker da morska ožina med Afriko in Evropo ščiti Evropo pred nepredvidenimi vdori iz Afrike. Gibraltar je služil tudi Veliki Britaniji kot „jez“, ki je v času vojne zapiral sovražnim državam vhod iz Atlantika v Sredozemlje in obratno. Danes, ko živimo že 35 let v relativnem miru, se na te probleme ne spomnimo več. Odločala pa bodo končno o uresničitvi tega načrta le vrhovna poveljstva, tako zvali generalni štabi prizadetih držav.

V poznejših raziskavanjih so inženirji in konstruktorji v svojih računih skušali spet pokazati, da bi

bila lažja in tudi cenejša gradnja predora. Predor, ki bi prav tako povezoval Tarifo s Tangerjem, bi bil sicer 33 km dolg, to se pravi za 13 km daljši kot most, kljub temu pa cenejši in bi omogočal cestno in tudi železniško povezavo. Pod Gibraltarjem bi tekli, po tem načrtu, avtomobilski cesti za tovornjake in za osebna vozila, poleg tega pa še dva železniška tira.

Na prvi pogled se zdi gradnja enostavna, v resnici pa bo zelo komplicirana. Po načrtih, ki so jih izdelali strokovnjaki, bi izgradnja tega objekta trajala nič manj kot deset let. Zaposlenih bi bilo več kot milijon španskih in maroških delavcev, poleg tega pa še več tisoč strokovnjakov iz različnih držav, ki

so neposredno zainteresirane za izgradnjo predora. Izgradnja predora pod Gibraltarjem bi stala okoli 3 milijarde dolarjev. Finančna sredstva za ta projekt, ki jih Španija in Maroko sama ne zmoreta, bi priskrbel mednarodni konzorcij bank, ki bi za določen čas tudi izkoriščal predor. Gradnja predora bi bila po mnenju finančnih strokovnjakov odlična naložba. Bila bi to investicija, ki bi bila hitro povrnjena, ker so ekonomisti in razna velika turistična podjetja zelo zainteresirana nad to zvezo med evropsko in afriško celino.

Finančnih težav torej ne bi bilo preveč, kar se pa tiče tehnične plati, je gradnja predora tudi izvedljiva, saj se širom sveta uresničuje že več podobnih projektov. Težave, ki niso predvidene, bi lahko nastopile zaradi napetega političnega položaja v državah okrog Gibraltarja. Kakor pa nam kažejo drugi primeri (na primer se že več deset let govori o gradnji predora pod Rokavskim prelivom; z gradnjo so celo že začeli, a spet odnehali) se ne bomo še tako hitro vozili pod Gibraltarjem iz Španije v Maroko — iz Evrope v Afriko.

Rasistično sovraštvo druži desničarske skrajneže

V predelih Londona, kjer živijo pretežno priseljenici iz afriških in azijskih držav, se v zadnjih časih vrstijo napadi, umori in razni drugi udarci na ljudi, ki niso britanskega rodu. Skupine britanskih rasistov, ki prihajajo predvsem iz desničarskih krogov, napadajo priseljenice in jim kradejo denar in premoženje. Ker pa prihajajo Azijci in Afričani — priseljenici ravno iz krogov, ki si s težavo prislužijo svoj vsakdanji kruh, ti ljudje deloma stradajo in živijo v največji revščini, jih napadi tembolj prizadenejo. Rasisti pa gredo celo tako daleč, da umorijo temnopolne ljudi pred lastnim hišnim pragom. Najbolj prizadeti so od teh rasističnih napadov ljudje, ki prihajajo iz Bangladeša. Ravno pred kratkim so rasisti spet umorili dva Bengalca v londonskem East Endu.

Ulice East Enda so sploh največkrat cilj napadov. East End je namreč tista četrti glavnega mesta Velike Britanije, kjer živi največ priseljenec, to se pravi ljudi, ki niso britanskega porekla. Pred nekaj tedni je nekaj sto belopolnih Britancev vdrla v ta vzhodni del Londona. Podivjane čete, oborožene s koli in železnimi drogovi, so razbile vse izložbe trgovin azijskih trgovcev.

Kolonija priseljenec iz Bangladeša šteje približno 20 tisoč ljudi. Ker so ravno Bengalci v zadnjem času največkrat postali žrtev napadov, so ti ljudje že čisto ustrašeni. Razmere, v katerih žive Bengalci v Londonu, so zelo slabe: celo britanski tednik „Observer“ jih opisuje kot „pogosto še huje od razmer, v katerih so živeli v svoji domovini.“ Domovi teh najrevnejših ljudi največkrat nimajo niti električne energije, sobe so brez pohištva, vlada pa smrad in nesnaga. Ker britanska policija Bengalcem ne daje nobene zaščite, ki bi jo pripadniki te etnične skupnosti nujno potrebovali, da bi se zavarovali proti napadalnim razizmom, so prebivalci — priseljenici East Enda nedavno sporočili javnosti, da bodo sami organizirali takozvane „obrambene enote“, to se pravi zaseb-

no policijo, ki bi imela nalogo, skrbeti za varnost njihovih družin.

Izgredi Britancev proti tujerodni delovni sili začudijo tem bolj, ker so ravno Angleži vedno sloveli, da radi sprejemajo tujce in tujo delovno silo. Zato je upravičeno vprašanje, kje so vzroki tega razizma, ki se v zadnjih časih vedno bolj razvija v Veliki Britaniji?

Vse sledi vodijo v profasistično organizacijo „Nacionalna fronta“. Iz primerov iz drugih držav je znan vpliv delovanja tovrstnih organizacij na javnost. Do konkretnih podatkov o „Nacionalni fronti“ pa je težko priti, ker večinoma deluje podtalno. V javnosti ni znano, koliko ljudi je vpisanih v to organizacijo, kje se zbirajo, od kod dobivajo finančna sredstva in kdo je konkretni pobudnik. Policijski krogi ne morejo govoriti o tej temi, omenja pa se v javnosti skromna številka dvajsetih tisoč članov „Nacionalne fronte“. Voditelj te neonacistične organizacije je znani britanski fašist John Tindall, ki sodeluje tudi z rasističnim režimom Južnoafriške republike. V svoji študiji o tej organizaciji dokazuje britanski častnik Martin Walker, da se približujejo „Nacionalni fronti“ tudi politične osebnosti z desnega krila konservativne stranke.

Na vsak način pa povezuje skrajno desno konservativcev z neonacisti razizem, usmerjen predvsem proti Črnem in Azijcem. Precej od teh konservativcev zastopa mnenje, da bi bilo treba zaustaviti ali vsaj omejiti priseljevanje Azijcev in Afričanov v Veliko Britanijo, ker priseljenici ogrožajo delovna mesta. Osnovna teza „Nacionalne fronte“ in britanskih rasistov je namreč, da so priseljenici krivi, da je prišla Velika Britanija v ekonomske težave in da je v Veliki Britaniji toliko brezposelnih (brez dela je poldrugi milijon ljudi).

Britanski rasizem pa na svetu ni izoliran pojav. Neonacizem in s tem tudi rasizem je zajel že celo vrsto zahodnoevropskih držav, zlasti Zahodno Nemčijo, Francijo, Belgijo in druge.

Cesta skozi Saharo simbol povezave in sodelovanja med narodi

Pred nekaj tedni so asfaltirali zadnje metre 2000 km dolge transsaharske magistrale, ki povezuje sredozemske obale Alžirije s Tamanrasetom, njenim najbolj oddaljenim večjim mestom na jugu. Cesta je speljana skozi osrčje Sahare. Glede na vloženi trud in na napore, ki so bili potrebni med graditvijo, vsekakor spada k največjim zmagam človeka nad naravo.

Največji in najtežji cestni odsek, ki v dolžini okoli 1100 km povezuje alžirski mesti El Golea in Tamanraset, so gradili od leta 1971. Z njim so se začele uresničevati želje in sanje, da bi ljudje potovali skozi veliko puščavo hitro in bolj varno kot prej. Asfaltni trak, ki se zdaj vije med peščinami sipinami in skozi kamnito pokrajino ter v marsičem spominja na posnetke s površja Lune, je vsa ta leta gradilo okoli 10 tisoč alžirskih vojakov, ki so imeli naj sodobnejše stroje. Potrebni so bili skorajda nadčloveški napori; življenjske in delovne razmere so bile pogosto na meji človeške vzdržljivosti. Spričo težke prevoznosti zemljišča je marsikdaj primanjkovalo nadomestnih delov pri pokvarjenih strojih, podobne razmere so bile včasih neznosne, vendar so graditelji prodirali kilometer

za kilometrom. Tako so končno ukrotili Saharo, ki je med popotniki v tem svojem delu zahtevala povprečno po sedemdeset človeških življenj na leto.

Kakor zdaj pripovedujejo ponosni graditelji, ni bilo v puščavi tako rekoč niti ene točke, kjer bi lahko delali brezskrbno. Najbližji vodni izviri so bili marsikdaj tristo kilometrov oddaljeni od trenutnega gradbišča. Zato so ljudje strahoma spremljali vsako zamudno cistern z vodo, neizogibno potrebno tako graditeljem kakor tudi cesti. Od junija do septembra so vsa dela na velikem, raztegnjenem gradbišču počivala, ker v takšnih razmerah nobeno človeško bitje ne more delati na prostem.

Vendar pa vse to ni bilo tako težko kakor pravi pekel, ki je čakal graditelje na kamnitem hribovju alžirskega dela Sahare. Tam je bilo treba cesti utreti pot skozi ogromne granitne skale, ob katerih so bili tudi tridesetonski buldozerji videti iz zraka kot drobne žuželke. Jeklo in več sto ton razstreliva je oblikovalo traso asfaltne ceste dobesedno meter za metrom. V ponazoritev naporov, ki se jim graditelji niso mogli izogniti, povzemamo po nekem alžir-

skem listu domišljijsko primerjavo: vznok, ki bi se znašel na vrhu hriba in bi videl, da se od vznožja bliža drug tovornjak, bi lahko svoje vozilo ustavil, nato se okrepčal in tudi zaspal za nekaj ur, preden bi se tovornjaka srečala na vrhu Araka.

Asfaltna cesta skozi Saharo je velikega pomena za razvoj alžirskega juga, hkrati pa je dobila vzdevek „cesta afriške enotnosti“, ker se bodo nanjo priključili cestni odseki, ki bodo peljali dalje proti Maliju in Nigeriju, deželama torej, ki nimata izhoda na morje. Tudi za mnoge druge dežele, ki gravitirajo k temu delu Afrike, bo cesta pomembna zveza, kadar bo šlo za prevoz blaga iz Evrope, zlasti še iz sredozemskih držav. Celotna Nigerija, katere pristanišča so venomer polna ladij, ki čakajo na razkladanje tovorov po več tednov, bo dobivala del blaga preko alžirskih pristanišč.

Razen gospodarskega ima ta cesta tudi političen pomen prav zdaj, ko Afrika doživlja številne pretrse. V očeh mnogih ljudi je ta cesta simbol povezave in sodelovanja narodov in dežel na tej celini, ki jim je miren gospodarski in družbeni položaj zdaj bolj potreben kakor kdaj prej.

RADIO - TELEVIZIJA

SLOVENSKE ODDAJE RADIO CELOVEC

PETEK, 28. 7.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev (Zaključna prireditev kmetijsko-gospodarske šole šolskih sester v št. Rupertu pri Velikovcu).

SOBOTA, 29. 7.: 9.45 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 30. 7.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 31. 7.: 13.45 Celovski radijski dnevnik.

TOREK, 1. 8.: 9.30 Ljudska zabavna glasba — 13.45 Celovski radijski dnevnik — šport — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 2. 8.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Minute z... — Iz koroške literarne delavnice: Valentin Polanšek.

ČETRTEK, 3. 8.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Kdo je za koga? — Silke iz narave.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 28. 7.: 18.00 Obzornik — 18.10 Viking Viki — 18.45 Slovenski rock: Izvir in jutro — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Jadranska srečanja — 21.15 Razgledi — 22.00 Dnevnik — 22.15 Detektiv Shaft — 23.25 Kontrapunkt Jehudija Menuhina — 23.40 Šahovski komentar.

SOBOTA, 29. 7.: 17.10 Obzornik — 17.25 TV drama — 18.35 Ghiblje slike Božidarja Jakca — 19.25 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Bajtarja — 21.00 Muppet Show — 21.25 Zadnji sončni zahod — 23.15 625 — 23.35 Poročila.

NEDELJA, 30. 7.: 9.15 Poročila — 9.20 Za nedeljsko dobro jutro — 9.50 625 — 10.10 Dimitrije Tucović — 11.00 Huanarjevo zlato — 11.30 Ljudje in zemlja — 12.35 Poročila — 17.15 Trije mušketirji — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.00 M. Križar: Tomo Bakran — 21.30 Dnevnik — 21.45 Okrogli svet — 22.00 Športni pregled — 22.30 Šahovski komentar — 22.55 Poročila.

PONEDELJEK, 31. 7.: 16.30 Kmetijska oddaja TV Beograd — 17.30 Britanska enciklopedija — 17.55 Obzornik — 18.05 Smučanje na vodi — 18.45 Mladi za mlade — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Figarova svatba — 23.15 Poročila.

TOREK, 1. 8.: 18.05 Obzornik — 18.15 Daljnogled — 18.45 Od vsakega jutra raste dan — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Slavnostna akademija ob 75-letnici lillandske vstaje — 20.55 Gozd ali polja — 21.30 Maja z viharnega otoka — 22.35 Dnevnik — 22.50 Glasba takšna in druga — 23.40 Poročila.

SREDA, 2. 8.: 17.50 Podvodna orientacija — 18.10 Obzornik — 18.25 Jakac in fizik — 19.20 Cickak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Poklici — 20.30 Dosje našega časa, leto 1946 — 21.30 Londonski rock and roll show — 22.20 Dnevnik — 22.35 Šahovski komentar.

AVSTRIJA 1

PETEK, 28. 7.: 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Transport zlata skozi Arizono — 17.55

Otrokom za lahko noč — 18.00 Le počakajte, da pride oče — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Silke iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 Non-stop nonsens — 21.05 Prosti čas je svoboda... ali ne? — 21.50 Šport — 22.00 Veseloigra — 23.25 Poročila.

SOBOTA, 29. 7.: 15.30 Hotel Forellenhof — 16.30 Raritete s Koroške — 17.00 Jolly-box — 17.30 Black Beauty — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.20 Pregled sporeda — 18.25 Olimpijada fantov — 19.00 Silke iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 Mavrica — 21.55 Šport — 22.15 Zakon o kaznivih dejanjih — 23.50 Poročila.

NEDELJA, 30. 7.: 13.45 Avtomobilske dirke v Nemčiji — 16.15 Odprava v Zahodni Tibet — 17.00 Klovni, ki se ni mogel smejati — 17.20 Kratek film za otroke — 17.30 Viki in močni mošje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Igraj z nami — 19.00 Silke iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 Plemeniti gospodje — 21.50 Šport — 22.00 Nočni izbor — 22.50 Poročila.

PONEDELJEK, 31. 7.: 10.30 Veseloigra — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.30 Golden Silents — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Silke iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Ponedeljski šport — 20.55 Cesta San Francisca — 21.45 Poročila in šport.

TOREK, 1. 8.: 10.30 Song of songs — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Zivalski raji — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Silke iz Avstrije — 19.00 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Riziko — 21.10 Telemuzej — 21.20 Freddie — 22.30 Jenny, Lady Churchill — 23.15 Poročila.

SREDA, 2. 8.: 10.30 Pridem s konca sveta — 17.00 Srebrni ključ — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Mož v hiši — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Silke iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Ponedeljski šport — 20.55 Cesta San Francisca — 21.45 Poročila in šport.

ČETRTEK, 3. 8.: 10.30 Vsako sredo — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 TV kuhinja — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Silke iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Zdravljenje v kopalšču Wiessee — 21.50 Poročila in šport.

27. LESNI SEJEM CELOVEC - od 12. do 20. avgusta 1978

z velikim
BLAGOVNIM SEJOM

1600 razstavljalcev iz 30 držav

VELIKO ZABAVIŠČE
od 10. avgusta od 18. ure naprej

Smučanje tudi poleti

Samo borih nekaj kilometrov od Želzne Kaple imajo vneti smučarji možnost smučanja tudi v poletnem času. Ker tega poletnega "mini" smučarskega centra na Ledinah mnogi še ne poznajo, smo se namenili, da ga predstavimo in tako seznanimo z njegovimi posebnostmi.

Že lansko leto smo poročali, da so kranjski planinci skupno z Jezerjani postavili pod severnim ostenjem Skute v Kamniških planinah na Ledinah prekrasen planinski dom. Za ta svet pod Skuto je značilno, da je tam ohranjen ledenik, ki doseže izredno nizko višino, okrog 1800 metrov, in da je zadnji ledenik na vzhodu Alp. Naj ob tej priložnosti še omenimo, da se je v začetku tega stoletja na tem ledeniku smrtno ponesrečil izkušen alpinist Pelrič — padel je v ledeno razpoko in se ubil. Ta žalostni dogodek navajamo v pojasnilo, da gre tu za pravi ledenik in ne samo za snežišče. S postavitvijo koč na Ledinah so se zlasti smučarjem odprle možnosti smučanja tudi poleti. Da pa bi bilo zanimanje za poletno smuko še atraktivnejše, so na smučišču postavili vlečnico, ki omogoča prijetno smučanje. Svet okoli Ledin pa ni zanimiv samo zaradi smučanja, marveč tudi številne možnosti planinskega udejstvovanja — tako za planince, turiste in pa tudi alpiniste.

Kranjska koča na Ledinah pod Skuto je vsekakor največja pridobitev za poletno smuko v zadnjih letih. Odprli so jo lani avgusta. Letos so njene usluge na voljo od 1. julija do predvidoma začetka oktobra. Na ledeniku oziroma snežišču, ki kot že omenjeno leži na nadmorski višini 1800 do 2150 metrov, je sedaj zelo živahno. Zmogljivost 600 metrov dolge vlečnice je 450 oseb na uro. Novi planinski dom ima na razpolago 60 postelj. Največ obiska je seveda ob sobotah in nedeljah. Za penzijo in dnevno karto za smučanje je treba odšteti 200 dinarjev. Sicer stane dnevna karta 50 din, popoldanska pa 30 din. Prenočišče stane 50 din; za član planinskega društva in tudi za član Slovenskega planinskega društva v Celovcu pa 30 din.

Slovensko planinsko društvo v Celovcu že danes vabi svoje člane na izlet na Ledine, v nedeljo 27. avgusta, kjer si bodo lahko na licu mesta ogledali ta lepi gorski svet, ki predstavlja najatraktivnejšo posebnost slovenskih gor.

ŠPORTNI VESTNIK

III. mednarodni turnir Slovenskega atletskega kluba

Slovenski atletski klub prireja jutri v soboto 29. in pojutrišnjem v nedeljo 30. 7. 1978 v stadionu mesta Celovec svoj III. mednarodni nogometni turnir v spomin umrlemu podpredsedniku kluba Hermanu Veliku. Ta turnir je po svoji kvaliteti in zasledbi brez dvoma največji na Koroškem. Slovenski atletski klub je kot že lansko leto povabil na ta turnir najboljši moštvi iz Slovenije — NK Olimpijo Ljubljana in NK Maribor (I. oz. II. zvezna liga), ter najboljši dve ekipi iz Koroške — SV Št. Vid in Austria Celovec. Vse štiri ekipe se že dalj časa zavestno pripravljajo na novo sezono, ta turnir pa bo višek njihovih priprav in obenem tudi zadnja teška peizkušnja pred začetkom jesenskega prvenstva. Vsi izmed že navedenih klubov so se v zadnjih tednih močno okrepili, vsi igralci se bodo morali boriti za svoja mesta, tako da bodo tekme potekale v pravem nogometnem značaju.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32 550 - Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 2

PETEK, 28. 7.: 14.00 Mednarodno teniško prvenstvo Avstrije — 18.30 Lohengrin — 19.30 Intervjuji — 19.45 Feuilleton o Wagnerju — 20.00 Lohengrin — 21.15 Čas v sliki — 21.35 Lohengrin.

SOBOTA, 29. 7.: 14.00 Mednarodno teniško prvenstvo Avstrije — 19.30 Cafe Hungaria — 19.55 Galerija — 20.15 Teden kabareta Innsbruck 1978 — 21.55 Schellacksi & Schellacksi & Schellacksi.

NEDELJA, 30. 7.: 16.00 Mednarodno teniško prvenstvo Avstrije — 18.30 Song of Songs — 20.00 Knjižni bazar — 20.15 Trübsch tratsch — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 31. 7.: 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Iz Texasa v Saskatschewan — 19.30 Igraj z nami harmoniko — 20.00 Jenny, Lady Churchill — 20.50 O živalih v zoološkem vrtu — 21.35 Čas v sliki — 22.05 Oblak med zobmi.

TOREK, 1. 8.: 18.25 Pregled sporeda — 18.30 O revni — 19.30 Veselje ob glasbi — 20.00 Zastor gor, igramo umor — 21.50 Čas v sliki s kulturo — 22.25 Klub 2.

SREDA, 2. 8.: 18.25 Pregled sporeda — 18.30 O 9 (Solnograška) — 18.55 Bitka za Stalingrad — 20.00 Teleobjektiv — 20.50 Z dežnikom, šarmom in melono — 21.40 Čas v sliki s kulturo — 22.15 Slučajna priča dogodka kot sokrivce.

ČETRTEK, 3. 8.: 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Glasbeni magazin — 19.30 Spotlight — 20.00 Še enkrat Adam in Eva — 21.05 Čas v sliki s kulturo — 21.40 Klub 2.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 28. 7.: 4.30 Dobro jutro! — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani od strani — 9.20 Zabaval vas bo orkester Andy Novello — 9.35 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti — 10.00 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Znano in priljubljeno — 12.10 Z orkestri in solisti — 14.05 Glasbena pravljica — 14.18 Naši umetniki mladim poslušalcem — 14.30 Voščila — 16.00 Vrtljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Z opernih odrov — 19.45 Z celjskim instrumentalnim kvintetom — 20.00 Stop pops 20 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz pred polnočjo — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba do 4.30.

SOBOTA, 29. 7.: 4.30 Dobro jutro! — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Mladina poje — 11.15 Kdaj, kam,

kako in po čem? — 11.03 Iz opusa Gabriella Faureja — 11.20 Po republikah in pokrajinah — 11.40 Mi pojemo — 12.40 Veseli domači napevi — 14.05 Od arije do arije — 15.30 Vedre melodije — 16.00 „Vrtljak“ — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Poletni divertimento — 19.45 Z ansambolom Latinos in ljubljanskim jazz ansamblom — 20.00 Sobotna glasbena panorama — 21.00 Za prijetno razvedrilo — 21.30 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Popolnari dvajset — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba do 4.30.

NEDELJA, 30. 7.: 4.30 Dobro jutro! — 6.15 Danes je nedelja — 8.07 Veseli tobogan — 9.05 Še pomnite, tovariši! — 10.05 Nedeljska panorama lahke glasbe — 11.00 Poročila — 11.15 Voščila — 13.20 Za kmetijske proizvajalce — 14.05 Nedeljsko popoldne — 16.00 Zabavna radijska igra: Molji — 19.45 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Plesna glasba za vas — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba do 4.30.

PONEDELJEK, 31. 7.: 4.30 Dobro jutro! — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani od strani — 9.20 Pesnice na potepu — 9.40 Vedre melodije — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Za vsakogar nekaj... — 14.05 Pojo amaterski zbori — 14.30 Voščila — 16.00 „Vrtljak“ — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Izročila tisočletij — 18.25 Zvočni signali — 19.45 Z Dobrimi znanci — 20.00 Kulturni

UGLEDNA DUNAJSKA BANKA

išče maturanta z znanjem slovenščine, ki naj prevzame zamislivo delovno področje (stiki s Slovenijo, gospodarski odnosi).

Interesenti naj se oglašijo v prihodnjem tednu med 8. in 12. uro v pisarni Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, Ebentaler Strafe 14.

Ravnateljstvo

vodnik — 20.10 Operni koncert — 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Za ljubitelje jazz 24.00 Poročila.

TOREK, 1. 8.: 4.30 Dobro jutro! — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani od strani — 9.20 Mlad koncertant — 9.40 Vedre note — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Promenadni koncert — 12.40 Po domače — 14.05 V korak z mladimi — 16.00 „Vrtljak“ — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Poletni sprehodi z našimi solisti — 19.45 Z ansambolom Silvo Štingl — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 20.30 Radijska igra — 21.24 Zvočne kaskade — 22.20 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Popevke se vrstijo — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba do 4.30.

SREDA, 2. 8.: 4.30 Dobro jutro! — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Igrajo majhni zabavni ansamblji — 9.40 Zapoje pesem — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Po Talijinih poteh — 12.40 Pihalne godbe — 14.05 Ob izvirih ljudske glasbene kulture — 14.30 Voščila — 16.00 Loto vrtljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Iz dela Glasbene mladine Slovenije — 18.30 Slovenska in svetovna zborovska glasba — 19.45 Z ansambolom Slavko Znidaršič — 20.00 Koncert iz našega studia — 22.20 S festivalov jazz 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba do 4.30.

ČETRTEK, 3. 8.: 4.30 Dobro jutro! — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani od strani — 9.20 Počitniški pozdravi — 9.35 Narodne in ponarodele — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Uganite, pa vam zaigramo... — 12.10 Zvoki znanih melodij — 14.05 Poje Koroški akademski oktet — 14.20 Koncert za mlade poslušalce — 16.00 „Vrtljak“ — 17.00 Studio ob 17.00 — 19.45 Z ljubljanskim jazz ansambolom — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Lepe melodije — 22.20 Majhen koncert madžarskih melodij — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba do 4.30.

3. mednarodni nogometni turnir

Sobota 29. 7. 15.30 SAK - Pliberk
17.30 NK Maribor - SV Št. Vid
19.30 NK Olimpija - Austria Celovec

Nedelja 30. 7. 15.30 SAK - SPK (športni novinarji)
17.30 NK Maribor - SV Št. Vid
19.30 NK Olimpija - Austria Celovec

Vse igre so
v mestnem stadionu v Celovcu — Siebenhügelstraße

RADIO CELOVEC

PETEK, 28. 7.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 8.05 Ženski magazin — 9.05 Znanje za vse — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 14.45 Zabeleženo na koroških cestah — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.15 To je naše mnenje — 17.10 Za konec tedna — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Robert Stolz dirigira — 20.05 Glasba in petje s področja Schneeberga — 21.45 Pod svetilko za branje — 22.00 Poročila in šport.

SOBOTA, 29. 7.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 8.10 Družinski magazin — 9.00 Avstrijska ljudska glasba — 9.45 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Zeleni magazin — 13.00 Deželni razgledi — 14.00 Voščila — 15.30 Ljudske viže — 61.00 Dopustniški servis — 17.10 „17 in 4“ — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Sobotni šport — 20.05 Vašo številko prosim! — 22.00 Poročila in šport — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

NEDELJA, 30. 7.: 6.10 Igra na orgle — 8.15 Od Adama in Eve — 9.00 Brezskrbna nedeljsko jutro — 10.30 Radijska pravljica — 11.00 Dopoldanski koncert — 13.00 Deželni razgledi — 13.15 Iz mestnega gledališča — 14.30 Voščila — 16.00 „Malvina, veter in dež“ — 17.10 Veselite se življenja — 18.00 Deželni razgledi — 18.15 Koroška ljudska glasba — 19.30 Glasba — 20.05 Kabaretni program — 21.00 Oddaja z Mario West-Crone — 22.00 Poročila in šport.

PONEDELJEK, 31. 7.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.05 Znanje za vse — 9.30 Koroška ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 14.30 Z zvonečo glasbo — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.00 „Čarobna deželna glasba“ — 17.10 Kaj radi slišimo — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Grad Eggenberg — 20.05 „Malvina, veter in dež“ — 21.05 Evergreeni humorja — 21.30 Udarec za udarcem — 22.00 Poročila in šport.

TOREK, 1. 8.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 8.05 Ženski magazin — 9.05 Znanje za vse — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 14.30 Na obisku pri koroških zborih — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.00 Za potrošnike — 17.10 V dunajski kavarni — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 „Kjer se poje...“ — 19.30 Za prijatelja planin — 20.05 Kaj radi slišimo — 21.00 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.00 Poročila in šport.

SREDA, 2. 8.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 8.05 Ženski magazin — 9.05 Znanje za vse — 9.30 Dunaj je vedno lep — 10.00 Mladina in glasba na Dunaju — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.00 Pustolovščina pred hišnimi vratmi — 17.10 Zveneči operetni vodič — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Avstrijske pihalne godbe — 20.05 Alpska lovka oddaja — 21.00 Koroška poletje 1978 — 22.00 Poročila in šport.

ČETRTEK, 3. 8.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 8.05 Ženski magazin — 9.05 Znanje za vse — 9.30 Dunaj je vedno lep — 10.00 Mladina in glasba na Dunaju — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.00 Pustolovščina pred hišnimi vratmi — 17.10 Zveneči operetni vodič — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Avstrijske pihalne godbe — 20.05 Alpska lovka oddaja — 21.00 Koroška poletje 1978 — 22.00 Poročila in šport.

Slovensko prosvetno društvo
„Rož“ v Št. Jakobu v Rožu
vabi na

MIKLOVO ZALO

v nedeljo 6. avgusta 1978 ob
20. uri v farni dvorani v Št.
Jakobu v Rožu. Nastopajo
domači igralci SPD „Rož“ v
režiji Petra Stickra.

Prisrčno vabljeni!

Bencinske bone

za Jugoslavijo dobite od

1. avg. 1978 naprej pri

Posojilnici Celovec

Celovec, Bahnhofstraße 1

O B I Š Č I T E

Bergovo galerijo

V P L I B E R K U

odprta vsak dan od 10. do
12. in od 16. do 18. ure

I Š Č E M

osebo, dekle ali fanta za pospravljanje sob in skupnih prostorov, za pomoč v kuhinji. Zaposlitev za tri mesece ali tudi dalj.

Iščem nadalje samostojno osebo, žensko ali moškega, ki bi vodila gospodinjstvo in kmečko gospodarstvo v Fužinah pri Beli peči.

Čim prej prejšnje prijave na naslov: Pavel Chersi, Fužine pri Beli peči, Via lagli, I-33010 Fusine V. R., telefon: 0428-61027

ROMANJA

- v soboto 19. avgusta na Brezje in Bled (za Gorenče, Rudo, Grebinj, Vovbre, št. Rupert, Tinje)
- v soboto 16. in nedeljo 17. septembra v Altötting in Solnograd (vse žiljske župnije začeni od Brnce do Brda). Cena 450 šil. za vožnjo, večerjo, prenočišče, zajtrk in skupinsko sliko. Prijave: Kat. dom prosvete, 9121 Tinje v turek 12. septembra na Staro Goro pri Vidmu in obisk Trbiža (za župnije Galicija, Apače, Seč in Borovlje)
- v soboto 2. in nedeljo 3. septembra v Padovo in Benetke (za župnije Kotmora vas, Bilčova, št. Ilj, Rožek, Škoflje, Loga vas in Lipaj). Cena 360 šil. za vožnjo, večerjo, prenočišče, zajtrk in kosilo v nedeljo, za ladjó v Benetkah in vstopnine.